

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVI Birželis - June 25, 1981 Nr.26

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DOLERIO VERTĖ UŽSIENYJE PAKILŲ

U. S. News & World Report prieš porą porą savaičių paskelbė palyginamąją lentelę, iš kurios matyti, kad JAV dolerio vertė, lyginant ją su kitų valstybių valiuta, per metus gerokai pakilo. Taip pvz. Austrijos šilingas pagal JAV dolerį nuniję 27.6%, Britų svaras — 11.6%, Kanados doleris — 2.6%, Prancūzijos frankas — 33.3%, Vak. Vokietijos markė — 29.1%, Airijos svaras — 31.3%, Izraelio šekelis — 107.2%, Italijos lira — 28.5%, Meksikos pesas — 5.3%, Olandijos guldenas — 30.5%, Ispanijos peseta — 28.5%, Šveicarijos frankas — 25.3%. Vienintelė valiuta, atsilaukusi prieš JAV dolerį, buvo Japonijos jena, kurios vertė net 2.2% pakilo.

Čia pat tenka pastebėti, jog JAV dolerio perkamoji galia tiek daug nepadidėjo, nes įvairiuose užsienio kraštuose dėl ten siaučiančios infliacijos prekių ir patarimų kainos taip pat pašoko pagal tai, kokios ten buvo prieš metus. Dolerio vertės kilimas malonus užsienyje keliaujantiems amerikiečiams turistams, bet kelia susirūpinimo eksportininkams, nes amerikiečių gaminiai vietinėmis valiutomis savaime atitinkamai pa-brango. Tatai ypatingai palietė iš arabų valstybių įsivežant naftą, už kurią kiekvienai importuojančiai valstybei tenka atsiskaityti pagal JAV dolerio vertę.

Iškilieji Šveicarijos, Belgijos, Vakarų Vokietijos ir kitų valstybių bankininkai sutartinai pripažįsta, kad pasitikėjimas JAV doleriu ir tuo pačiu amerikiečių ūkine politika, prasidėjęs kilti po prez. Reagano inauguracijos, ėmė tarptautinėje rinkoje stiprėti ir turi tendencijos bent porą metų ateityje dar daugiau kilti. Į šių metų pabaigą, kada JAV bankai tikisi kiek numušti palūkanų procentus, esąs galimas keletos procentų kritimas, bet tai būsiąs laikinis reiškinys, nes amerikiečiai siaučiančią infliaciją apvaldysią greičiau negu kiti kraštai, kuriems didžiausią galvosūkį sudaro, kaip jų valiutos plaukimą sulaikyti nuo investavimo į vertybes Amerikoje.



Pabaltiečių atstovai suruoštame birželio trėmimųminėjime Edgewater parke. J. Garlos nuotr.

KAIP SUNKU SUSIKALBĖTI

Kryžiaus žygis į klimpo nesusitarimuose

Vytautas Meškauskas

Neseniai (gegužės 28 d. Nr.) svarstydami JAV užsienio politiką, konstatavome, kad jos negalima vesti 'nuvalius stalą'; super-valstybė riša tūkstančiai interesų ir susitarimų, kurie neleidžia pradėti 'iš naujo'. Dabar turime keletą ryškių pavyzdžių.

Valstybės sekretorius Haig prieš kurį laiką apskrido visas Artimųjų ir Viduriniųjų Rytų sostines, įkalbinėdamas sudaryti bendrą frontą prieš sovietų pavojų. Turint galvoje sovietų kiekybinį karinį pranašumą, tas pavojus iš tikro yra rimtas, o ne išpūstas. Štai THE ECONOMIST cituoja vieną Vakarų diplomata, reziduojantį Persijos įlankos rajone:

"Sovietų užmačios šioje srityje gali būti interpretuojamos dvejopai. Vienas aiškinimas būtų apokaliptiškas: sovietai planingai supa įlanką, norėdami ją pa-imti. Kiti mano, kad sovietai yra tik oportunistai, išnaudoja pasitaikusias progas. Reikia skaitytis su abiem galimybėmis. Vakarai turi atbaidyti sovietus nuo plataus masto invazijos ir kartu žiūrėti, kad jiems nepasitaikytų geros progos kur pastatyti savo kojas."

Su tuo sunku nesutikti. Iš tikro, vaizdžiai tariant, sovietai turi penkias duris, viliojančias jas praverti:

1. Pakistanas. Jo siena su Afganistanu praktiškai nė-

ra ginama. Kariuomenė yra sutelkta prie Indijos sienos. Sovietai galėtų lengvai įsiveržti į Balučistano provinciją, kur jau nuo seno vyksta bruzdėjimas prieš Pakistaną centrinę valdžią.

2. Iranas. Jam gresia pilietinis karas ar išsiskirstymas. Abejais atvejais sovietai turėtų progos įsikišti.

3. Irakas. Per jo teritoriją dar lengviau negu per kalnuotą Iraną nužygiuoti prie Persijos įlankos.

4. Saudi Arabija. Jai daugiau gresia ne tiek pavojus iš užsienio, kiek vidaus sukilimai, kuriuos galima lengvai sukurstyti, turint galvoje, kad dauguma jos darbininkų yra užsieniečiai.

5. Hormuzo sąsmauka, per kurią į dieną praplaukia 70-80 didžiųjų tanklaivių su nafta į Europą ir Japoniją. Tą tekumą galima nutraukti: a) teroristų veikla, b) lėktuvais iš Afganistano, c) iš bazių eventualiai okupuotam Irano pakrastyje, d) sukėlus maištą Omano valstybėlėje.

Tos galimybės turėtų būti visiems, o ypač lokalinėm valdžiom, visai aiškios. Bet kokia buvo reakcija į Haigo vizitą? Arabai aiškino, kad jie jaučia didesnę pavojų iš Izraelio negu sovietų, o Pakistano valdovas gen. Zia, kol jis negaus tiek, kiek nori pagalbos iš JAV apsiginklavimui, per savo teritoriją neleidžia tiekti priešlėktuvinų raketų Afganistano lais-

vės kovotojams be kurių tie negali pasipriešinti sėkmingiausiam sovietų ginklui — helikopteriams. Pagaliau Izraelis, lyg tyčia norėdamas duoti papildomą argumentą arabų teigimui, kad didesnis pavojus jiems gresia iš Izraelio, subombardavo Irako atominę laboratoriją...

Žinoma, optimistai gali aiškinti, kad iš tikro padėtis nėra tokia bloga. Sovietų pavojus yra suprantamas ir visi tikisi, kad JAV pirmiausia pačios pasiruoš jam atremti, o mažesnioms valstybėms reikia išnaudoti progą atsiskaityti su kaimynais ar užimti geresnes pozicijas. Mums faktinai nederėtų jas už tai smerkti. Kai po Pirmojo pasaulinio karo buvo pradėta kalbėti apie "sanitarinę užtvartą" prieš sovietus, Lietuva atsiskakė prie jos prisidėti, tikėdamasi, kad nuo Lenkijos hegemonijos jai atsvaros kaip tik reikia ieškoti Vokietijoje ir Sovietų Sąjungoje. Atgal žiūrint, mūsų prisidėjimas nebūtų nieko nulėmęs, Vokietijai įgijus karinę persvarą.

Dabar palyginti rami arabų reakcija į Izraelio puolimą liudija, kad jų valdžios, jei ne oficialiai, tai bent 'širdies gilumoje', supranta bendros padėties rimtumą. Arabų valstybės (išskyrus Omaną), kurios nenori duoti amerikiečiams bazių savo teritorijoje, žada leisti (Nukelta į 2 psl.)

POLITINĖ KONFERENCIJA NEW YORKE

EMILIJA ČEKIENĖ

Š. m. birželio 12-13 dienomis New Yorko miesto politiniame centre, priešais Jungtines Tautas, kur sprendžiami viso pasaulio politiniai klausimai, kur diskutuojamos įvairių tautų gyvybinės problemos, įvyko Pasaulio, JAV ir Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungų, o kartu ir PLB, JAV LB ir Kanados LB politinė konferencija, sekančią dieną darbų tęsti persikėlusį į Kultūros Židinį, Brooklyne, N. Y. Konferenciją atidarė LB New Yorko Apygardos pirm. A. Vakselis ir vadovauti pakvietė JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirm. A. Gečį, kuris konferenciją pradėjo tokiais žodžiais:

"Mes susirinkome, kad pagvildinti ir įvertinti pavergtos tautos ir jai laisvinimo kovoje talkinančias iš-eivijos pastangas Lietuvai atgauti ne p riklausomybę. Po daugiau negu 40 okupacijos metų stengsimės pramatyti iš-eivijos vykdomai laisvinimo veiklai naujas gaires, naujus metodus, gal paliesime darbų konsolidacijos klausimus, rūpinsimės, kaip iškelti Lietuvos klausimą Jungtinėse Tautose".

Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis sveikinimo žodyje pabrėžė, jog vieniems atrodo, kad jaunimui nuo laisvinimo kovos atbaido vyresniųjų konservativizmas, kitiems — niekad n e s i baigiantys savitarpio ginčai. Bet kol mes sielojamės ir ginčijamės Lietuvos ir lietuvių tautos klausimais, tai jau neblogai. Bū-tų blogiau, jei mūsų visuomenę, ypatingai priaugančią kartą užpultų apatija ir indiferencija.

PLB pirm. V. Kamantas savo ilgesniam sveikinimo žodyje tarp kitko kalbėjo: "Mes šiandien į New Yorką suvažiavę iš Kanados ir JAV miestų prie Jungtinių Tautų būstinės ieškome naujų būdų ir kelių, kaip galime daugiau, konkrečiau ir geriau padėti lietuvių tautai ir tuo pačiu atitinkamai atžymėti Pabaltijo valstybių ir kitų tautų sekančias sukaktis: 1940 m. okupacijos, 1941 m. trėmimų ir 1941 m. sukilimo" ir t.t.

(Nukelta į 4 psl.)



SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Daugėja sovietų provokacijos Lenkijoje. - Įžanga į didesnę spaudimą? - Lenkijos kariuomenė laiko lemiama kozirį.

Nors paskutiniuoju laiku Lenkijos vardas dabar linksiuojamas masinių laikraščių pirmuosiuose puslapiuose, randamos smulkesnės žinios iš jos nebuvo raminančios. Pranešama apie visą eilę chuliganiškų išsišokimų, kurie atsiduoda sovietų provokacija. Jais bandoma įrodyti, kad dabartinė Lenkijos vyriausybė nesugeba įvykių kontroliuoti ir turi būti pakeista kita, stipresnė ir sovietams patikimesnė. Turint galvoje Lenkijos geopolitinę padėtį, toks reikalavimas turėtų atrodyti logiškas - tikisi Maskva - ir daugumai lenkų. Kiekvienam atveju jis turėtų būti aiškus bent lenkų kompartijai. To tikėdamasis Sovietų kompartijos centro komitetas birželio 5 d. pasiuntė laišką Lenkijos kompartijos centro komitetui, kuriame teigiama, kad Lenkijos nepriklausomybė ir socialinė pažanga yra mirtiname pavojuje.

Laiško tikslas buvo paskatinti sovietų šalininkus pakelti savo galvas ir balsus. Tie ir bandė tai padaryti birželio 10 dienos posėdyje. Jame partijos vadas Stanislaw Kania labai mandagiai sutiko su sovietais, kad reformos neturi eiti per toli, tačiau praktiškai nesutiko tik daugiau cenzūruoti spaudą. Jausdamasi gana stipriai, Kania padarė rizikingą žingsnį, grąšindamas pastatyti pasitikėjimo klausimą. Tam pritarė tik 17 centro ko-

Kaip sunku susikalbėti...

(Atkelta iš 1 psl.)

pasinaudoti savo teritorija karo atveju. Jei, aišku, amerikiečiai bus tiek stiprūs, kad laimėjimo šansas turės savo pusėje. Taigi ir optimistiškai žiūrint, vesti teisingą užsienio politiką Rytų chaose nėra lengva.

Nedaug lengviau susitarti ir su kiniečiais, nors Pekino valdžia visą laiką kalbą apie Maskvos hegemonijos norą. Čia Haigui kliūdo susitarti Taiwano klausimas. Ar reikia bendrai kalbėti su totaliniu Pekinu surasti, paaukoti Taivaną, su kuriuo JAV prekybos apyvarta yra du kartus didesnė negu su liaudies Kinija ir kurios karinis svoris tėra jos pačios 'nesuvirškinamu'? (Ją galėtum užkariauti, bet ką po to darysi?) Ir čia reikia labai daug apskrumo, kad išlaikyti Taivaną sveiką ir kartu susitarti su Pekinu. Šiuo metu nėra sunkesnių pareigų už Haig. Žinoma, jie turi ir patyrimo. Būdamas NATO vadu Haigas pradžioje susidūrė su didesne vokiečių negu sovietų baime Vakarų Europoje.

miteto narių, 54 buvo prieš, 70 nuo balsavimo susilaikė. Tokiu būdu Kania išsilaikė valdžioje.

Liepos 14 d. turėtų įvykti partijos kongresas, kuriame dalyvautų 1,950 delegatų. Jų trečdalis turėtų būti paskirti ne iš 'viršaus', bet pasiūlyti lokalinių partijų organizacijų ir demokratiškai išrinkti iš kelių kandidatų. Tokių atstovų rinkimas eina jau dabar ir beveik pusė jų jau buvo išrinkta rašant šias eilutes. Žinoma, jų balsų nepakaks valdžiai ištikimuosius nugalėti per balsavimą, tačiau valdžia pati jaučia kur yra visos tautos 99% ir bandys rasti kompromisą tarp sovietų reikalavimų ir lenkų tautos noro turėti žmoniškesnį režimą.

Teoriškai - darbininkų ir ūkininkų unijų pripažinimas pažeidžia komunistinius principus. Kania tačiau su tuo sutiko, kompartijai išsiderėdamas tik 'vadovaujančią rolę'. Kokia ji turėtų būti, turėtų nustatyti ateinantis kongresas. Jei Brežnevui ji nepatiktų, ką jis gali padaryti? Didinti per savo patikėtinius išsišokimų skaičių? Ar pagaliau pritrūkęs kantrybės pasiūsti kariuomenę?

Vakarų kariniai ekspertai samprotauja, kad Kremlius turi greitai (jei dar nepadarė) padaryti sprendimą dėl pašalinės jėgos panaudojimo. Daugiausiai galvosūkio sovietų generaliniam štabui sudaro Lenkijos kariuomenės nusistatymo klausimas. Vakaruose manoma, kad jos daliniai sovietams priešinsis. Lenkija turi 5 šarvuotųjų divizijas, aštuonias pėstininkų divizijas, vieną parašiutininkų diviziją ir vieną amfibinę diviziją. Kariuomenės dauguma yra sutelkta Pomeranijoje ir Silezijoje. Apie Varšuvą jos nedaug ir ten, sostinėje, gali nulemti saugumo - kurios gali būti patikimesnės Maskvai - pajėgos. Jų turima apie 75,000 karių: pasienio sargybinių ir 56,000 vidaus saugumo.

Lenkijos kariuomenės dalys yra maždaug 75% karo meto dydžio. Tas pats sakyтина ir apie dabar sutelktas Lenkijai okupuoti svetimas pajėgas. Pavasari jų dauguma buvo sustiprinta atsarginiais iki pilno

karo meto dydžio, bet vėliau buvo grįžta prie normalaus taikos meto stovio.

Reikia neužmiršti, kad sovietai pačioje Lenkijoje turi dvi šarvuotas divizijas: vieną šiaurėje prie Starograd, kitą pietvakariuose prie Swiduccos. Pagrindinio smūgio laukiama iš Rytų Vokietijoje stovinčios pirmosios gvardijos tankų armijos. Ją sudaro 5 šarvuotos ir viena motorizuota divizijos. Armija turi 1,600 tankų, t.y. dvigubai daugiau negu visa Lenkijos kariuomenė. Ją paremti sovietai galėtų savo 4 divizijomis iš Čekoslovakijos ir 5 pačios Čekoslovakijos kariuomenės divizijomis. Pagalbos galėtų gauti ir iš Vengrijos. Tai iš Pietų pusės. Iš Šiaurės Lenkijai grėsia sovietų Baltikos karinio rajono 3 šarvuotos, 5-kios pėstininkų ir 2 parašiutininkų divizijos. Devynios šarvuotos divizijos yra Baltgudijoje. Tokiu būdu jau dabar sovietai turi pakankamai kariuomenės įsiveržimui į Lenkiją. Kas juos iki šiol sulaukė - tai nežinia, ką darys 350,000 Lenkijos karių. Jų pasipriešinimas visą Lenkiją paskandintų chaose, kuriame ir nugalėtojams būtų sunku susigaudyti.

Labai daug lenkų, intervencijai prasidėjus, spėjama, bandytų sprukti į Daniją ir Švediją. Tie kraštai skaitosi ir rengiasi tai galimybę. Jei laivus bei laivėlius su bėgliais persekiotų sovietų karo laivai net Danijos ir Švedijos teritoriniuose vandenyse, tų valstybių pasienių sargybos susidurtų su klausimu, ar atidengti ugnį į persekiotojus. Tarptautinės teisės tai yra leidžiama, tačiau praktiškai nei Danijos, nei Švedijos vyriausybės karininku nepasizymi.

JAV SUTEIKĖ IZRAELIUI GINKLŲ UŽ 14 BILIJONO DOLERIŲ

Izraelio lėktuvams sunaikinus Irako atominės energijos jėgainę, prez. Reaganas sulaukė keturių modernių lėktuvų pasiuntimą Izraeliui. Korespondentai, turį ryšių su Baltųjų rūmų pareigūnais, privačiai patyrę galvoją, jog prez. Reaganas Izraelį laiko svarbiausiu są-

■ Iš kitos pusės

Skaitau ir netikiu savo akim... DRAUGO gegužės 21 d. 5 psl. pasirodė straipsnelis: PASIRASYTA SUTARTIS. Jame pranešama, kad Los Angeles pasirašyta sutartis su Hannaford Public Relations firma, kuri angažuojama talkai lietuviškiems uždaviniais vykdyti. Pirmajai projekto fazei įnešta 8000 dolerių... Kokia tai būtų fazė? O gi:

"Hannaford firmos grupė tarnautojų Los Angeles ir Washingtono įstaigose paskirta propagandos paruošimui. Firmos prezidentas Pete Hannaford tiria TIKRUOSIUS vyriausybės nusistatymus Baltijos valstybių klausimu, k. a. Baltijos valstybių atstovybių ir konsulatų legalus statusas ir ateitis, pasikeitę pažymėjimai valdžios spausdinamuose Baltijos valstybių sritį liečiančiuose žemėlapiuose, plėšiški sovietų muitai siuntiniams, galimybės Baltijos valstybių klausimą kelti Jungtinėse Tautosose ir kt."

Ir viso to nežinome po daugiau kaip 40 metų veiklos Jungtinėse Amerikos Valstybėse! Nepaisant visų vizitų Baltuosiuose Rūmuose, atstovybės ir konsulatų testinimo, ALTos, VLIKo, LLK, visokių visuomeninių reikalų tarybų ir PLB oficialių ambasadorių Washingtono (A. Gurecko) ir prie Jungtinių Tautų (Br. Beliuko) egzistencijos, įvairių pasitarimų, posėdžių ir t.t. ir t.t., pagaliau prireikė pasamdyti Petę Hannafordą išsiaiškinti kur esame! Vargšas Pete — pats turbūt skaito tik laikraščių sporto puslapius, kitaip jam nereikėtų sujudinti žemę ir dangų, kad patirtų tai, ką jau seniai žino akylesni laikraščių skaitytojai.

Na, 8,000 dolerių ir šiandien gatvėje nesimėto. Sunikiau pateisinti tuos, kurie juos tam reikalui sutelkė. **vm**

jungininku Artimuosiuose Rytuose, ir todėl lėktuvų pasiuntimo sulaikymas neilgai truks, gal tik keletą savaičių.

Visuomet gerai informuotas U. S. News & World Report skelbia, kad nuo Izraelio įsteigimo 1948 m. Washingtonas jam yra suteikęs ginklų ir kitos karinės pagalbos viso už 14 bilijonų dolerių. Vieną vienintelę valstybę, tai buvo Pietų Vietnamas, yra gavusi daugiau už Izraelį, kurio karinėms pajėgoms teikta parama susidėjo iš moderniausių ginklų ir tokių pat pagalbinių priemonių bei įrengimų. Visa tai buvo teikiama skolon arba dovanai. Ir šiuo metu Izraelis gali pirkti JAV karines medžiagas už 1.4 bil. dolerių kasmet, bet 500 mil. dol. nuo tos sumos skolos nurašoma. Nuo 1974 m. taip nurašyta maždaug 5 bil. dol.

Kariniai ekspertai vertina ne tik teikiamos pagalbos kiekį, bet ir aukštą JAV ginklų kokybę. Taip pvz. Izraelis yra užpirkęs ir tikisi gauti 22 F-16 bombonešių, 15 naikintuvų F-15,

200 M-60 tankų ir 30 sunkiųjų helikopterų.

Be ginklų, Izraelis protarpiais gauna ir specialių dovanų. Pvz. po Dovido stovykloje pasitarimų 1979 m. jam duota 3 bil. dol., kompensuojant už įrengimus Sinajaus dykumoje po jos užleidimo Egiptui, pastebi U. S. N. & W. R.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES to work and live in small Congenial S. W. Community and Hospital. Immediate openings. Good salary. Liberal Personnel policies. Apply call or write to: COMMUNITY GENERAL HOSPITAL P. O. Drawer Z, Jal, New Mexico 85252 505-395-2511 (20-29)

Nursing

DIRECTOR OF NURSING

AMERICAN MEDICAL NURSING CENTERS, INC., a new 120-bed skilled nursing facility in Dresher, Pa., is offering an exciting career challenge. The Director of Nursing is responsible for the planning, organization, control, utilization and evaluation of the nursing service facilities.

Applicants must have supervisory and/or management experience in long-term care. Salary is negotiable. Benefits include hospital, major medical, dental plan, 10-days vacation, 9 holidays, and 12 sick days.

To apply, contact: Richard Shank, RN, NHA, American Medical Nursing Centers, Inc., 1390 Camp Hill Road, Dresher, Pa. 19025. Phone number: (215) 641-1710

AMERICAN MEDICAL NURSING CENTERS, INC.

Equal Opportunity Employer M F

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

P. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

PUBLICATION NUMBER (USPS—157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio/kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

SUNKU KOVOTI PRIEŠ BIUROKRATIZMĄ

Biurokratizmas, kaip nusakoma Lietuvių enciklopedijoje, tai biurokratijos įsigalėjimas ir valdininkiškas visuomenės reikalų bei šiaip gyvenimo reikalų supratimas, visuomenės darbo skandinas nerekalingu susirašinėjimu. Biurokratijos charakteringas pažymys — formalizmas. Biurokratijos valdymo ryškiausi trūkumai: stoka santykių su visuomene, perdidelis kišimasis į visus reikalus ir asmens iniciatyvos trukdymas.

Visas kultūringas pasaulis vienur daugiau, kitur mažiau kenčia nuo palaido biurokratizmo ir stengiasi jį apvaldyti bei pažaboti. Visa nelaimė, kad kova prieš jį yra labai sunki, o neretai ir beviltiška.

JAV kūrėjai, suformavę federalinės valdžios teisinius nuostatus, daug ką numatė, tačiau niekada neįsivaizdavo, kad federalinė valdžia kada nors savo galią tiek išplės, jog jos taisyklės ir nuostatai palies kiekvieno piliečio asmeninį gyvenimą, kaip tai jaučiame šiandien. Taip pvz. nuo devynioliktojo šimtmečio pradžios iki dabar JAV gyventojų skaičius padaugėjo 55 kartus, tuo tarpu valstybės tarnautojų skaičius pakilo 500 kartų, ir tai daugiausia per paskutinius 50 metų. Atitinkamai pabrango ir jų išlaikymas. Jeigu prieš Antrąjį pasaulinį karą vidutinis amerikietis vieno mėnesio uždarbiu galėdavo padengti iš jo šeimos priklausančius mokesčius, tai šiuo metu jis jau turi dirbti daugiau negu keturis mėnesius vien tik mokesčiams. Ir tai sudaro didžiąją jo šeimos išlaidų dalį, didesnę nei namai ar butas, maistas ir sveikatos reikalai, kartu paėmus.

JAV nepriklausomybės pradžioje federalinės valdžios žinioje buvo tik krašto gynyba, pinigų kalimas, mokesčių rinkimas, pakrančių švyturių įrengimas bei išlaikymas ir paštas, kuris duodavo net pelno. Per pirmuosius 150 metų federali-

nės valdžios kompetencija plėtėsi labai pamažu. Tai buvo paskirų valstybių sienų nustatymas, viešosioms mokykloms žemės skyrimas, keliai, potvynių kontrolė, nusausinimas, kanalai ir geležinkeliai. Iki šio šimtmečio pradžios federaliniai mokesčiai buvo naudojami daugiausia algoms, viešiesiems pastatams, upių ir uostų reguliavimui.

Federalinis biudžetas nesibalansavo Civilinio karo metu, šimtmečio pabaigoje siaučiant nedarbui ir per Pirmąjį pasaulinį karą, bet netaip baisiai kaip dabar, kada niekada nepasotinamos specialių interesų grupės savo nuolatiniu spaudimu į prezidentą, senatorius ir kongresmanus pristeigė begales federalinių agentūrų su kasmet didėjančiais biudžetais, iš kurių naudojasi biurokratizmas daugiausiai. Kiek ir kokių taisyklių bei nuostatų ligi šiolei paskelbta, negalėjo susigaudyti nė prez. Carterio paskirta speciali komisija. Ji numojo ranka ir išsi-skirstė.

Šiandien JAV valdžios įstaigose dirba 18 milijonų žmonių, atseit kas šeštas dirbantis gauna algą iš visuomeninių lėšų, kurių 832 milijonai dolerių eina vien algoms. Daugelis jų sąžiningai atlieka naudingą darbą, bet nemažą dalį sudaro ir nereikalingų reikalų valdininkai, sugalvodami negyvenimiškus valdžios nuostatus bei taisykles ir prižiūradami ju įgyvendinimą, nors tai visiškai nenaudinga nei numatytam tikslui, kaip pvz. autobusais vaikų vežimas į tolimas mokyklas, nei visuomenės interesui. Netikusius ir apsileidusius tarnautojus saugo specialūs civilinės tarnybos įstatymai: daug lengviau tokiam žmogui suteikti neužtarnautą paaukštinimą, negu jį iš tarnybos atleisti. Prezidentai keičiasi pagal rinkimus. Jie gali pasirinkti trejetą tūkstančių savo partijos ir programos žmonių aukštesnėms tarnyboms, ta-

Kodėl minėjimai vyksta be susitarimo ir bendradarbiavimo?

Aurelija Balašaitienė

Mūsų gyvenime nestinga nei minėjimų, nei švenčių. Vieni jų yra ruošiami organizacijų - su politiniu, kultūriniu ar istoriniu atspalviu - kurie savo turinio vertę įvairuoja, tačiau visada sukelia susidomėjimą bent paskirose visuomenės grupėse. Sambūrių organizacijų jubiliejai, žymių lietuvių mirties ar gimimo sukaktys - visa tai skiriama ne tiek plačiai visuomenei, kiek tam tikrai jos daliai, jaučiančiai specifinį interesą ir išpa-reigojimą. Tačiau turime švenčių ir minėjimų, kurie liečia visus be išimties laisvajam pasaulyje gyvenčius lietuvius be politinių, religinių, profesinių ar kitokių skirtumų. Viena tokių švenčių yra Vasario 16, kurios pobūdį, turinį ir nusistovėjusį šabloną plačiai kritikavo mūsų spauda. Antroji šventė, tiksliau sakant minėjimas, yra birželio išvežimų minėjimas, kuris savo tragiška idėja yra visų geros valios lie-

čiau žemesnio rango biurokratai lieka nepajudinami.

Vienintelis kelias biurokratizmui pažaboti yra biudžetinių lėšų apkarpymas. Šia kryptimi yra pasinešusi dabartinė respublikonų administracija. Ar jai pasiseks tai padaryti, tuo tarpu sunku numatyti. Už pasisekimą kalba prez. Reagano populiarumas ne tik rinkimus efektyviai laimint, bet ir pasiekti rezultatai per penketos mėnesių valdymą. Biudžeto svarstymai eina į pabaigą su dideliais užsimojimais taupyti ten, kur valstybinių lėšų švaistymas nepateisinamas. Siekiama federalinę pašalpą teikti ne 6,500 miestų, bet 50 valstybių — popierizmas sumažėtų, tikslingas sunaudojimas pakiltų, nes gubernatoriai savo valstybių reikalus geriau pažįsta negu Washingtono biurokratai. Dar vienas žingsnis teigiama kryptimi tai federalinių agentūrų veiklos pakratymas, siekiant anuliuoti, kas nepraktiška. Viceprez. G. Bush vadovaujama speciali tam tikslui komisija rekomendavo prez. Reaganui jau dabar panaikinti 120 tokių nepraktiškų nuostatų, kurių nebebuvimas sutaupys pramonei ir vartotojams apie 5.5 mil. dol. metuose. Tai tik pradžia, bet daug žadan-ti pradžia.

Apie įsigalėjusio biurokratizmo žalą būtų galima daug kalbėti ir daug karčios tiesos pasakyti. Jeigu prez. Reaganui iš tikrųjų pasisektų jį aptvarkyti taip, kad eilinis JAV pilietis pajustų palengvėjimą, nesigailėtume už jį balsavę ir jau vien dėl to galėtume jį laikyti vienu iš didžiųjų JAV prezidentų.

tuvių bendra memorialinė šventė, priklausanti visiems. Nors didelė mūsų dalis yra asmeniškai išgyvenę tas baisias išvežimų dienas ir taip pat 1941 metų sukilimo džiaugsmą ir nusivylimą, tas minėjimas nebeturi prasmės savųjų tarpe. Tai bejėgių dejavimas be pastangų užkirsti kelią panašioms tragiškiems įvykiams dabar ar ateityje. Toks minėjimas privalo ne raudomis ir poezija pasitenkinti, ne vien malda ir himnų giedojimu pasikliauti, bet eiti į platųjį pasaulį su teisingumo reikalavimu. Pasimokykime iš žydų, kurie Holokaustui neleis būti pamirštam per ištisus šimtmečius.

Clevelando visuomenė pasimetė šių metų baisiojo birželio minėjime, negalėdama susiorientuoti dėl minėjimo (ar minėjimų) eigos ir turinio. 'Dirvoje' pasirodęs didžiulis skelbimas apie bendromis Clevelando pabaltiečių jėgomis rengiamą minėjimą Edgewater Parke skambėjo daug žadančiu, nors Clevelando ALTO skyrius jokių organizacijų į šventės ruošimą nekvieta ir, atrodė, kad su nieku nebuvo tartasi bei ieškota priemonių tai mūsų liūdnei ir iškilingai šventei suteikti viešos demonstracijos pobūdį. Teko sužinoti, kad DMNP parapija yra pakvietusi poetą Bernardą Brazdžionį dalyvauti minėjime, kurį rengia parapija. Nenoromis kyla klausimas, kodėl taip elgiamasi su mūsų tautos tragiškiausio momento minėjimu? Kodėl viso renginio iniciatyva lieka kelių asmenų rankose? Kodėl du minėjimai vyksta be susitarimo, koordinavimo ir bendradarbiavimo?

Edgewater Parke daryti minėjimą idėja buvo puiki. Oficialioji programa buvo ori, gero skonio ir nevarginanti. Tačiau iš visų trijų tautybių susirinko tik maža saujelė žmonių, o amerikiečio nebuvo nei vieno. Nebuvo nei spaudos ar televizijos atstovų. Tiesą pasakius, praeiviams nebuvo ko ir sustoti - mūsų trys vėliavos ir išrikiuoti chorai eiliniams, i paežerę su šeima atkeliavusiam amerikiečiui nebuvo įdomi. O vieta buvo puiki - daug erdvės, geras privažiavimas, nuostabiai graži aplinka. Organizatoriai, susitarę su ki-

tomis dviem pabaltijo tautybėmis, nesiteikė įtraukti į pasitarimus nei jaunimo su naujomis idėjomis, nei panoro padėti pastangų, kad tas išėjimas į viešumą būtų kieno nors pastebėtas. Nesunku būtų buvę suorganizuoti plakatais padabintus automobilius ir sunkvežimius su uniformuotu ar tautiniais drabužiais pasipuošusiu jaunimu, juos aprūpinant garsiakalbiais, paruošus patrauklų tekstą. Turime įtakingų asmenų, kuriems prieinama vietinė spauda ir televizija ... Kodėl tai nebuvo padaryta? Gi mūsų pačių tarpe, šalia Sv. Jurgio parapijos administratoriaus kun. Juozo Bacevičiaus - pasakiusio trumpą, bet efektingą kalbą angliškai - nesimatė ir kitos parapijos atstovų, kad būtų parodytas visų lietuvių bendras interesas ir vieningumas.

Yra momentų mūsų gyvenime, kada savąjį 'aš' reikia paaukoti didesniai reikalui. Asmeniškumai neprivalo vesti mūsų visuomeninio gyvenimo į nuosmukį ir skaldymą. Jei privačiame gyvenime ir ne visada matome akis į akį, tai viešame gyvenime pasiteisinimo mūsų nevieningumui nėra. Tokių grandiozinių švenčių monopolizuoti negalima. Ir negalima pasikliauti savo ribotomis jėgomis, nekviečiant į talką asmenų su talentais, įtaka ir idėjomis, jau visiškai ignoruojant jaunesniąją kartą. Laikas telktis į būrį - jauniems seniems, vienos ar kitos parapijos, vieno ar kito skonio.

Baisiojo birželio dienos galėtų mus suvienyti labiau, negu bet kuri kita šventė, nes niekas taip žmonių neriša į vieną būrį, kaip skausmas, skriauda ir tragedija. Pati žmogiškoji prigimtis to reikalauja, pasiremndama igimtu savisaugos instinktu. Kada tas instinktas pradeda menkėti, yra pavojus galutinai nustoti atsparumo, o kovą už laisvę paversti plokščių žodžių kratiniu. Jei pradame užmiršti mums daromas skriaudas, tai pradame skriausti vieni kitus. O tikra lietuviška sąžinė to neturėtų leisti.

Skaitykit ir platinait
D I R V A

Mažeika & Evans



Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600 737-8601
9837 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILL. 60642
Tel. 422-2000

Politinė konferencija New Yorke

(Atkelta iš 1 psl.)

Buvęs VLIKo pirm. dr. K. Valiūnas pažymėjo, kad vadovų lietuvių veiklai daug nereikia. Kartais pasidaro blogai, kaip jų atsiranda per daug, tai gaunasi tikri kivrėnai. Kas liečia kivrėnus, aš manau, kad jie yra labai perdedami. Iš kitos pusės aš taip pat esu linkęs galvoti, kad okupantas daro viską, kad tie kivrėnai būtų kaip galima plačiau skleidžiami. Daug kivrėnų, sakė jis, išplaukia iš asmenybių. Aš dirbau ilgą laiką mūsų politinėje veikloje. Aš nematau, kad visi mane mylėjo, tačiau nebuvo bloga ir mudu su PLB pirm. nepaprastai gražiai sugyvenom, viską gražiai sutarėm. Taip pat su ponu Gečiu aš neturėjau jokių problemų ir su nieku kitu. Žiūrėkime, kad čia yra daugumoj asmeniškos problemos, gi mūsų tikslas yra vienas — laisva Lietuva.

Be to sveikinimo žodį tarė Kanados LB Krašto valdybos pirm. J. Kuraitė, JAV LB krašto valdybos pirm. V. Kutkus ir kiti.

Konferencijos dalyviai, kurių buvo susirinkę apie šimtą, išklaušė eilę paskaitų ir kalbėtojams pateikė klausimų. Iš jų pirmasis buvo Dr. M. Novak, JAV delegacijos vadovas JT žmogaus komisijoje, kuris kalbėjo apie praktišką Pabaltijo klausimų iškelimą žmogaus Teisių komisijoje. Ilgokai kalbėjo ir ne į visus klausimus atsakinėjo. Patarė, kad jei kas žinome teisių laužimą ir faktus asmenų ar grupių, kad siųstume pranešimus žmogaus Teisių

komisijai, tai esąs efektyviausias kelias.

James J. O'Neill, JAV jaunų politikų vadovų tarybos atstovas prie JT kalbėjo tema — Lietuvos klausimas kitataučio visuomenininko akimis. Jis papasakojo išpūdžius kaip 1975 m. lankėsi Vilniuje ir viena moteris prisistačiusi užsienio reikalų ministere pradėjo supažindinti, kaip ten gera gyventi, kaip sovietai rūpinasi žmonių gerbūviu ir t. p. Bet, kai jis paklausė apie Molotovo-Ribentropo paktą, ji nutilo. Pagaliau pasakė, jog tai buvo klaida. Kada jie norėjo išeiti laisvai pavaikšiot gatvėmis, nueit į bažnyčią, tai pasakė ne, jūs gausit automobilį. Jie įrodinėjo, jog patys ras bažnyčią. Be to, jis nurodė mums eilę įvairių metodų mūsų siekimams įgyvendinti.

Peter Bridges, JAV Valsybės departamento Rytų Europos skyriaus direktorius kalbėjo apie JAV politinę liniją Pabaltijo valstybių atžvilgiu. Tarp kitko jis pabrėžė, kad iškelus Pabaltijo klausimą Jungtinėse Tautose tik vienas kitas balsas mūsų reikalavimams pritartų, nes dauguma nežino, tai būtų pralaimėjimas. Į klausimą dėl diplomatinės tarnybos tęstinumo jis atsakė, jog lėšų yra ilgam laikui. Naujų skyrimui data, kaip anksčiau buvo, jog skiriami tiksliai, kurie jau buvo 1940. I. 1 diplomatinė tarnyboje yra nuimta, bet jau 9 mėnesiai ir niekas nepasikeitė.

Pabaltijo valstybių klausimo kėlimą J. T-se diskutavo ir BATUNo tarybos

nariai: estų, latvių ir lietuvių atstovai. Apžvelgė BATUNo atliktus darbus praityje ir planus ateičiai. Lietuvių atstovė Gintė Damušytė siūlė lietuviams daugiau įsijungti.

Dr. E. Vaišnienė pristatė dr. B. Kaslo knygą "Lietuva ir II pasaulinis karas" prancūzų kalba.

Antroji konferencijos diena

Alexander Epstein kalbėjo apie problemas lietuvių žydų santykiuose ir svarbą jas šalinti, tačiau nieko konkretaus nepasakė, kaip šalinti. Esą geriausias kelias sueiti žydų ir lietuvių vadovams. Klausytojai pareiškė savo nepasitenkinimą dėl kaltinimų primetamų lietuviams talkinant naciams prieš žydus, o taip pat jam priminė, jog ir sovietų žydai kankino lietuvių, ar jo nuomone ir mes turime tai kelti viešumon, kaip jie kelia lietuvių savo problemose su nacių. Jei tokių talkinusių nacių lietuvių ir buvo tai tik vienetai, o svarbiausia, ar žydai nežino, kad prie abiejų okupantų Lietuvą neturėjo savo vyriausybių ir jokių įsakymų savo tautiečiams negalėjo duoti.

Epstein priminė Oną Šimaitę, išgelbėjusią daug žydų ir siūlė lietuviams įamžinti jos vardą, kaip nepaprastą žmogaus teisių gynėją. A. Gečys pareiškė, kad ne vien lietuviams, bet ir žydams reikėtų ją įamžinti.

Pier F. Talenti, atstovas politiniams reikalams, kalbėjo gyvai nevengdamas pakelti respublikonų partijos autoritetą. Į A. Gečio klausimą, ar mums bus ir dabar atdaros durys į Baltuosius Rūmus kaip tai buvo prezidento Carter laikais, kai galėjom ten komisijose savo reikalus kelti, Pier F. Talenti atsakė, jog nėra reikalo, tai nieko nepadės, geriausias kelias yra kreiptis, rašyti, kalbėti, neduoti ramybės savo rinktiems atstovams. Kreiptis visą laiką į tuos, kuriems reikalingi jūsų balsai.

Dr. A. Klimo turininga, kruopščiai parengta paskaita apie Taškento rezoliucijas ir jų galimą įtaką Lietuvos rusifikacijai, kurią okupantai pradeda vykdyti jau net vaikų darželiuose, atkreipė ypatingą klausytojų dėmesį. Tačiau T. Venclova užakcentavo, kad rusai nieko ten nesurūsins. Be to, jis ragino giminėms daugiau rašyti, nebijoti, kad giminėms nepakenktų, tai nesąmonė, sakė jis.

Aušra Jurašienė savo pranešime pažymėjo, jog labiausiai yra svarbu plėsti informacijos centrą. Vladas Šakalys siūlė organizuoti politinių kalinių šalpai centrą, kad visa šalpa eitų per tą centrą, nes dabar vieni kaliniai gauna ne vieną kar-

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fondas ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS



2422 WEST MARQUETTE RD.
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U.S.A.

LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpa: atm.-jn.-atminimo įnašas. Suma, parašyta po pavardės, reiškia įnašų iš viso.

1931 gegužės mėn. įnašai.

Santrumpa: atm. jn. — atminimo įnašas. Suma, parašyta po pavardės, reiškia įnašų iš viso.

1x	\$5.00	Visos Tiškų šeimos atm. jn. — Tiškus Bronius ir Agota \$25.00.
3	\$10.00	Dikinienė Bronė \$115.00, JAV LB Waukegan'o apyl. (jamžina Augaitį Juozą) \$3,150.00, Nagevičius Leonidas L. ir A. \$160.00
1	\$20.00	Danilevičius Zenonas, M.D., atm. jn. \$20.00.
3	\$25.00	Stancius Antanas ir Elena \$125.00, Tamašauskas Juozas ir Petronėlė \$600.00, Vaišnys Juozas R. ir Elona M. \$200.00.
2	\$27.00	Genys Petras, Plk. (miręs) ir Vilhelmina \$300.00.
2	\$30.00	Allen Larry ir Marija (Stančiūtė) \$130.00, Gumbelevičius Jonas ir Anelė \$180.00.
1	\$50.00	Pocius Stasys ir Ona \$50.00.
15	\$100.00	Dambrauskaitė-Jakaitienė Aleksandra, atm. jn. \$100.00, Baltimorės Lietuvių Namai (Lithuanian Hall Assn., Inc. \$100.00, Grbėliauskas Jonas \$100.00, Grinius Kazys, Dr., Lietuvos Prezidentas, atm. jn., jamžino Lietuvos Valstietų Liaudininkų S-ga \$100.00, Juzelskis Antanas ir Stasė \$300.00, JAV LB Auksinio Kranto Apylinkės Valdyba \$300.00, Pautienis (Pautienytė) Joana \$100.00, Pupelis Adolfas (miręs) ir Jadvyga \$1,500.00, Šimkus Valerija ir Mečys \$200.00, Sayus Marius \$300.00, Skodis Antanas ir Marija \$100.00, Sinkus Vytautas \$1,000.00 Urbaitis Vincas ir Teresė \$300.00, Žukaitė-Gliaudienė Janė, M.D., atstovaus Gaudušienė Janina. Su šiuo įnašu Janina ir Felicionas (miręs) Gaudušai įnašų turi \$3,700.00, Žumbakis Sofija ir Povilas \$200.00.
1	\$150.00	Darius ir Girėno Lituanistinė Mokykla \$717.72.
1	\$175.00	Daunoras Juozas ir Janė \$1,000.00.
3	\$200.00	Griežė-Jurgelevičius Stasys ir Barbora (mirusi) \$600.00, Janušonis Gailė A. \$200.00, Pautienis Kazimieras, atm. jn. \$200.00
3	\$500.00	Kondrotas Juozas ir Liucija, atm. jn. \$500.00, jamžino šeima, Merkys Stasė ir Merkys Jonas, testamentinis palikimas \$500.00, Stankus Antanas (miręs) ir Konstanacija \$900.00.
1	\$800.00	Valys Vaclovas ir Marija \$1,000.00.
1	\$1,000.00	Dapkus Pranas, atm. jn., jamžino brolis Benediktas \$1,000.00.
1	\$3,000.00	Milašius Petras \$10,000.00.

38

Iš viso 38 nariai \$8,992.00

Lietuvių Fondas įžengė į trečią milijoną ir pagrindinis kapitalas 1981.VI.8 pasiekė \$2,062,207.26. Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą \$816,562.77.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. 1981.VI.8 imt. palikimais gauta \$512,655.68.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslą pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT,
TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION,
2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629“

Visi statykite Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuvių išlaikymas.

ta, kiti visai ne.

Konferenciją baigiant išvadų nebuvo padaryta.

Toje pačioje salėje įvyko iškilmingas baisiojo birželio įvykių ir 40 metų nuo Lietuvos sukilimo minėjimas-akademija. Pagrindinę kalbą pasakė dr. A. Damušis, buvęs sukiliminės vyriausybės ministerių kabineto narys. Meninę programą atliko rašytoja-aktorė Birutė Pūkelevičiūtė ir solistė Angelė Kiaušaitė. Paskaita buvo ilga, perduodanti to trumpo tragiško Lietuvos gyvenimo laikotarpį, kuriame įvyko patys didieji ir tragiškiausi nepriklausomos lietuvių tautos gyvenimo įvykiai, todėl įdomi ne vien vyresniesiems, bet ypač jaunesnei kartai.

Baigiant šį turiningą ir iškilmingą savaitgalį New Yorke, reikia priminti, kad abi dienas vyko Broniaus Kviklio atvežta Lietuvos pagrindinio leidinio ir nuotraukų paroda, originalių raštų ir laiškų, apie kurią plačiau

teks pakalbėti kitą kartą.

Pažymėtina, kad šventieji kalbėtojai ne viską leido rekorduoti jų žodžius.

QUALITY CONTROL CHIEF INSPECTOR

Suburban manufacturing co. is seeking indiv. with some experience in metals working industry. familiar in use of measuring instruments in a mfg environment. NDT exp helpful. Supervisory skills a plus. Excellent benefits incidental. Salary commensurate with exp & bkgd. contact Ed Mnntafar at 624-6600 or 676-1900 for appl. or send resume to:

JANNEY CYLINDER CO
BENSALEM PLANT
7401 State Rd Phila 19136
Equal Opportunity Employer

WANTED 1ST CLASS TOOL MAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Experience tool maker, must be capable of doing very fussy contour surfacing grinding with 8 to 10 years of experience. Opportunity for advancement to supervision and/or management. Excellent wage and fringe package, will help defray moving expense. Contact W. CORNELL.

PIVOT PUNCH CORP.
6550 Campbell Blvd.
Lockport, N. Y. 14094
(716) 625-8000

(24-25)

AUTO BODY

Immediate opening for unit body & frame person. Experience a MUST. Full company benefits. Call DICK WILLIAMS

McGOWEN FORD

215-649-4600

(24-26)

“Amber Holidays”

1981 M. EKSURSIJOS I LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

liepos 20 — \$1112.00	rugsėjo 17 — \$1059.00
rugpiūčio 3 — \$1112.00	rugsėjo 24 — \$1059.00
rugpiūčio 19 — \$1382.00	spalio 8 — \$1019.00
(su Ryga)	gruodžio 26 — \$ 979.00
rugsėjo 3 — \$1148.00	

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

REGISTRACIJOS REIKALU KREIPKITES Į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Ištaigai vadovauja:

Aldona ADOMONIS ir Albina RUDZIŪNAS

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324



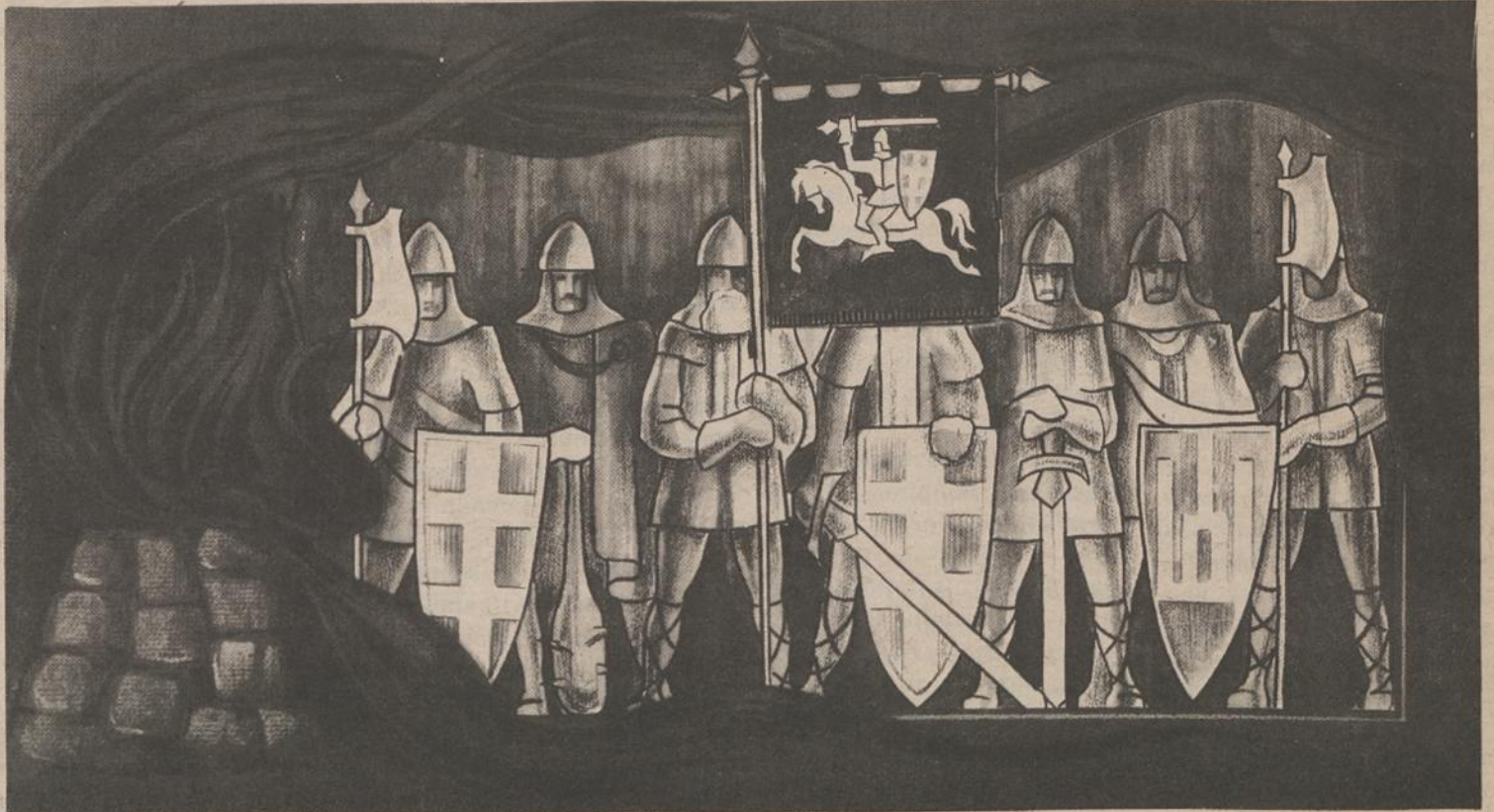
KŪRYBA IR MOKSLAS



MOKSLO SIMPOZIUME

• Medžiagų mokslų sesijai ketvirtame Lietuvių Mokslo ir kūrybos simpoziume vadovauja dr. Stepas Matas iš Independence, Oh. Šioje sesijoje kalbės inž. Eugenijus Vilkas (V. P.) iš Kalifornijos, tema — "Metalų suvirinimo būdai ir robotai"; inž. Edvardas Klimas, Independence, Oh. — "Kosminės technikos panaudojimas plieno pramonėje"; inž. Kęstutis Smalinskas, Livonia, Mi. — "Metalų lydiniai — kas naujo?" Taip pat šioje sesijoje inž. Donatas Šatas iš Warwick, R. I. praves diskusijas apie techninės knygos paruošimą ir išleidimą. Diskusijose dalyvauja dr. A. Damušis, Gintaras ir Rėklaitis. Medžiagų mokslų sesiją dr. S. Matas suorganizavo pereinamųjų metų rudenį, gyvendamas ir studijuodamas Harvard universiteto Business Management institute, į kurį buvo komandiruotas Republic Steel korporacijos.

• Jūros Mokslų ir gamtos apsaugos sesiją ketvirtam Mokslo ir kūrybos simpoziumui suorganizavo Delaware universiteto profesorius ir universiteto Remote Sensing centro direktorius dr. Vytautas Klemas. Šioje sesijoje dalyvauja inž. Valdas Adamkus (EPA) iš Hinsdale, Il. su pranešimu "Gamtos apsaugos reikšmė 25 metų ateities laikotarpyje"; inž. Kęstutis Devenis (V. P.), Waltham, Ma. — "Upių vandens reguliavimas"; dr. D. Paskausky, Groton, Conn. — "Jūros srovių modeliavimas" ir dr. R. Legeckis, Washington, D. C. — "Jūros srovių studijas naudojant satelitus". Šios sesijos pirmininkas prof. V. Klemas pereinamame simpoziume suorganizavo ir vadovavo visai griežtųjų mokslų, technologijos ir architektūros programai. IV Mokslo ir kūrybos simpoziumas įvyks 1981 m. lapkričio 25-29 d. Chicagoje.



Didingai nuskambėjo opera 'I Lituani'

Antanas Juodvalkis

Chicago lietuvų operos kolektyvas į sceną išvedė dar niekad lietuvų nestatytą italo kompozitoriaus Amilcare Ponchielli operą I LITUANI (Lietuviai). Libretą parašė Antonio Ghislanzoni, o į lietuvių kalbą išvertė ir istorines klaidas atitaisė poetas Stasys Santvaras. Pirmą kartą I LITUANI opera saulės šviesą išvydo 1874 m. La Scala teatre, Milana, Italijoje.

Operos "Lietuviai" turinys paimtas iš Adomo Mickevičiaus poemos Konradas Valenrodas. Nors libretisto istoriniai asmenys buvo supainioti, bet iškeltos lietuvių pastangos likiminėje kovoje su galingu ir visos Europos valstybių remiamu priešu — vokiečių vienuolių ordinu kryžiuočiais, atitiko to laiko ir italų išlaisvinimo nuotaikoms.

Lietuvių operos vadovybės jubiliejiniam pastatymui šios operos pasirinkimas yra sveikintinas ir girtinas, nes lietuvių išsilaisvinimo kova tebevyksta ir šiandieną, tik su daug galingesniu ir rafinuotesniu priešu — rusiškuoju komunizmu.

Pirmieji du spektakliai įvyko š. m. birželio 13 ir 14 d. d. (o ir trečiasis spektak-

lis VI. 20 d., šias eilutes spausdinant, bus jau praeityje) Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje, Chicagoje. Bilietai į visus tris spektaklius buvo išparduoti iš anksto, nors viena kita laisva vieta atsirado ir buvo galima įsigyti prie kasos. Oras pasitaikė karštas ir drėgnas, o Marijos auditorija neturi vėsinimo. Kentė publika, mirkdama prakaitu, bet lar labiau kentė scenos dalyviai: muzikai, ypač frakuotas dirigentas, solistai ir choristai. Šarvai, apsiaustai, viduramžiai ška apranga tiesiog visus žudė. Gaila buvo žiūrėti į šarvuotus-apsiaustuotus karvedžius - solistus, matant šlapius drabužius ir bėgančių prakaitą. Prašyte prašosi, kad salės savininkės — seselės kazimierietės įvestų vėsinimo sistemą ir nekaningų susirinkusių svečių. Reikia taikintis prie šių laikų išlepusių žmonių poreikių.

Nežiūrint nepalankių gamtos sąlygų — drėgmės ir šilumos, abu spektakliai praėjo puikiai ir nuskambėjo didingai. Kaip tik šie spektakliai sutapo su Lietuvos tragedija, didžiųjų išvežimų bei sukilimo sukaustymis ir įsijungė į minėjimų grandinę. Gal dėl to operos premjera pradėta JAV ir Lietuvos himnais.

Turinys

Opera — LIETUVIAI — susideda iš prologo ir 3 veiksmų. Trečiasis veiksmas turi du paveikslus. Pastatymas trunka tris su puse val. Puikios dekoracijos, spalvingi anų laikų lietuvių karių, kryžiuočių riterių ir didikų rūbai.

Veiksmas prasideda Lietuvoje. Po pralaimėto karo

vokiečiams, susirinkę pilies kieme, žmonės meldžiasi ir prašo Dievo pasigailėti žudomos tautos. Kernius atsisveikina žmoną Aldoną ir vaidilos Viltinio lydimas apleidžia Lietuvą, prisiekęs atkeržyti kryžiuočiams. Graudus žmonos ir vyro atsisveikinimo momentas, lydimas solo ir duetų arijų.

Tolimesnis veiksmas vyksta po 10 metų kryžiuočių sostinėje — Marienburg pilyje. Žmonės renkasi į pilį, pasveikinti naujai išrinkto ordino magistro Konrado Valenrodo. Atvedami surinkti lietuviai belaisviai, kurie pagal to laiko papročius, turėtų būti nužudyti. Belaisvių tarpe yra ir lietuvių karo vadas Erdvilis. Iškilmingų ceremonijų metu, vyskupas įteikia magistro ženklus, o Germanas (Lietuvoje gimęs, bet vokiečių išauklėtas) įteikia kardą, Konradas Valenrodas į laisvę paleidžia belaisvius ir užsitraukia Germano rūstybę. Šokėjai šoka ir linksmina žmones. Miniai išsiskirsčius, atvyksta Aldona ir susitinka su neišvykusiu Erdviliu. Brolis ir sesuo vienas kitą atpažįsta ir vaidilos Viltinio pabrąsinti, viltin-gai žvelgia į ateitį.

Antras veiksmas vyksta pilies salėje, kur susirinkę riteriai ir didikai švenčia magistro įvesdinimo iškilmes. Skamba dainos, šoka andalūzės, bet magistras nelinksmas, o Germanas su savo šnipais stebi Konradą. Svečių tarpe, veidus prisidengę, pasirodo ir Aldona su Erdviliu. Erdvilis dainuoja apie Lietuvos prisikėlimą ir kerštą priešams. Germanas su savo teutonais niršta ir reikalauja nepažįstamųjų atidengti veidus ir išmesti iš pilies. Konradas iš dainos supranta, kad dainius žino

VIRŠUJE: Lietuvių Operos "I Lituani" trečio veiksmo II paveikslas šydinė uždanga, piešta dail. Vlado Vijeikio. Tokių uždangų jis buvo pagaminęs ir kitiems veiksams.

jo paslaptį ir puola kardų, bet įsikiša Aldona ir atidengia savo veidą. Teutonai apsupti dainių — Erdvilį, grasindami kardais. Valenrodas atpažįsta savo žmoną Aldoną ir Erdvilį, įsako teutonams pasitraukti, bet Germanas prisimena Aldonos veidą, matytą Lietuvoje, Kauno valdovo pilyje.

Trečias veiksmas susideda iš dviejų paveikslų. Pirmame paveiksle prie kryžiaus klupo Aldona su moterimis ir meldžiasi, pro šalį eina sužeisti kariai. Ateina Kernius - Konradas Valenrodas, lydimas Viltinio ir po daugelio metų susitinka vyras ir žmona. Džiaugiasi susitikimu ir dainuoja ilgesio pilnas arijas. Pasigirsta varpo dūžiai ir Konradas supranta, kad jis yra išduotas ir jo laukia mirtis. Palikęs Aldoną maldykloje, pats nuskuba į pilį, kur turi atvykti ir Erdvilis su lietuviais kariais. Aldona taip pat nuseka į Marienburgą.

Antrame paveiksle, pilies salėje Konradas ir Viltinis laukia Erdvilio su lietuviais kariais, bet jie vėluoja. Girdėti teutonų šauksmai apie mirties sprendimą — Vehe-ma. Nenorėdamas gyvas pasiduoti į teisėjų rankas, Konradas išgeria nuodų taure. Pasirodo Aldona ir Erdvilis su savo kariais, bet jau yra per vėlu, nes nuodai pradėjo veikti. Erdvilio kariai nuginkluoja teutonius, o Kernius-Konradas miršta ant žmonos Aldonos rankų.

Tai būtų toks, labai trumpas operos I LITUANI — LIETUVIAI turinys.

(Nukelta į 6 psl.)



Nusikaltimas ir bausmė...

Opera 'I Lituani'...

(Atkelta iš 5 psl.)

Veikėjai

Viltenis, vaidila — Jonas Vaznelis (I ir III), Vytautas Paulionis (II), Aldona, Erdvilio sesuo — Dana Stanikaitytė (I ir III), Nerija Linkevičiūtė (II), Kernius, karys, Aldonos vyras, kryžiuočių ordino magistras — Stefan Wicik (I ir III), Rex Eikum (II). Germanas, ordino seklių ir teisėjų pirmūnas — Bernardas Prapuolenis. Vilnius, dainius — Margarita Momkienė, Heraldas — Edward Ozaki. Teutonai, riteriai vokiečių ir lietuvių kariai, sekliai ir teisėjai, dainiai, pažai, abatai, vienuoliai, Marienburgo arkivyskupas, kunigaikščiai, vaidilės-vėlės ir minia. Grimas ir perukai — Ed. Meekin ir Julius Balutis. Kostiumai — Anthony Stivanello, New York, Violetos Karosaitės ir Vlado Vijeikio. Dekoracijos — Ercole Sormani, Milan, Italija.

Meno vadovai: Dirigentas — Alvydas Vasaitis, režisierius — R. Paul Williams, scenos produkcija — Kazys Oželis, choreografe — Violeta Karosaitė, dirigento asistentas — Arūnas Kaminskas, chormeisteriai — Alfonsas Čečas ir Emilija Sakadolskienė, meninė priežiūra — Vladas Vijeikis, scenos reikalų vadovas — Jonas Paronis, apšvietimas — Dennis Mae, baletos šokėjai: Birutė Barodicaitė, Viktoras Barauskas, Gregg Begley ir studijos mokiniai.

Premjera ir sekmadienio spektaklis praėjo nepaprasto pasisekimo ženkle. Daugelį kartų veiksmas buvo pertraukiamas plojimais ir valiavimais. Plojimų susilaukė ne tik solistai, bet ir Lietuvių operos pažiba, gausus choras. Po kiekvieno veiksmo publika plojo ir šaukė solistus pasirodyti. Antrajame pastatyme, nauji pagrindiniai solistai savo vaidmenis atliko lygiai gerai, kaip ir senieji vilkai premjeroje. Nerija Linkevičiūtė palenkė publiką puikia vaidyba, o abu vyrai — V. Paulionis ir A. Grigas, nors puikiai atliko savo vaidmenis, turėjo nusileisti seniems vilkams — J. Vazneliui ir A. Braziui. Abu tenorai — St. Wicik ir E. Eikum buvo geri, tik pastarasis per daug pastebimai sekė dirigento lazdele. Trumpesniuose vaidmenyse Margarita Momkienė ir Bernardas Prapuolenis, o taip pat ir Edward Ozaki, savo vaidmenis atliko be priekaištų. Choras buvo, kaip visada, gerai pasiruošęs, gausus, balsingas ir drausmingas. Režisieriui ne visad pavyko tinkamai susidoroti su masinėmis scenomis, nors tokioje mažoje erdvėje gal ir negalima surasti visiems priimtina išėitį. Kai kurios

scenos buvo per daug statiškos. Geras ir efektingas, pralaimėjusių mūši sužeistų karių grįžimas.

Paminėtini lietuviški karių skydai su dvigubo kryžiaus ženklais, puikūs riterių kardai, šydinės užuolaidos su prasmingais vaizdais ir ženklais. Tai nematomų gausių talkininkų darbas ir išradingumas.

Visą administracinę darbą atlieka operos valdyba, kurią sudaro šie asmenys: pirmininkas — Vytautas Radžius, vicepirmininkai — Vaclovas Momkus, Rūta Grauzinienė, Jurgis Vidžiūnas, sekretorė — Valerija Žadeikienė, išdininkas — Algirdas Putrius, valdybos narė — Evelyn Oželienė.

Pažymėtinas Vytauto Radžiaus ištvermė ir pasišventimas Lietuvių operai, nes per 25 veiklos metus pirminku išbuvo net 21 metus ir 1 metus vicepirmininku. Paminėtini ir kiti ilgamečiai vadovai: — vicepirm. Vaclovas Momkus 11 metų, Vladas Stropus įvairiose pareigose 12 metų, Jurgis Vidžiūnas 11 metų, Bronius Maciukevičius 10 metų, Margarita Momkienė 9 m., Kazys Skaisgirys 9 m., kiti po mažiau.

Leidiny

Atskirai reikia paminėti Lietuvių operos sukaktuvinį leidinį — programą. Greita programos, leidinyje paskelbta daug statistinės medžiagos ir vardų. Jame randame sveikinimus Chicagos miesto burmistrės Jane M. Byrne, vyskupo Vincento Brizgio ir Lietuvos generalinės konsulės Juzės Daužvardienės. Operos vadovų ir solistų trumpas biografines žinias, choro dalyvių bei talkininkų sąrašas, aukotojų, operą lankusių žmonių skaičius ir daug kitų statistinių žinių.

Šių visų žinių susirinkimas ir sugrupavimas pareikalavo daug darbo ir laiko, bet pasiliks šaltiniu ateities veiklai. Pasigendama choro vaidmens platesnio įvertinimo ir repeticijomis sugaištų dienų bei valandų statistinių davinių, o taip pat ir finansinių apyskaičių. (Kiek opera lietuviams kainavo per šiuos 25 metus?). Yra ir praleidimų, kurių buvo galima išvengti kruopščiau tikrinant turimą medžiagą.

Menki trūkumai ir klaidelės nenuvertina atlikto didelio darbo. Gaila, kad nėra pažymėtas šio leidinio redaktorius, o tik viršelio kūrėjas dail. Vincas Lukas.

**WANTED JOURNEYMAN
AUTOMATIC SCREW
MACHINE
SET UP OPERATOR.**
Eugene, Oregon firm seeks exper'd
Acme-Gridley set up operator. Salary
open. Exc. benefits. Country environ-
ment.
SWEETLAND PRODUCTS
1010 ARROWSMITH ST.
EUGENE, OREGON 97402
503-683-0928

(26-27)

Lietuvių kalbos vieškeliai ir akligatviai

AKTUALIZACIJA

(7)

Jūratė Statkutė de Rosales

Dvikalbio šnekos pavoju esama atvirų, kaip pav. linksnių vartojimas ir rašyba. Jų esama klastingų, kaip priesagų nesąmoningo tirpimo atveju.

Yra grynios jėgos užkrautų pavoju, antai šaknų tirpimas yra grubus kitos kalbos pajėgumo įrodymas, prieš kurį antroji, silpnesnė, rečiau vartojama mūsų kalba, nebeatsilaiko.

Netruksta ir slaptaimams pakištos ilgalaikės bombos — pav. kirčiavimo moduliacijos dingimas, kuris vėliau išsprogdins trečios kartos lietuviukuose nebemokėjimą tarti lietuviškus žodžius.

Tačiau nei vienas pavojus nėra toks pasalingas, taip giliai užslėptas ir tiek žalos darantis, kaip žodžio aktualizacija.

Kas yra aktualizacija? Kalbotyroje aktualizacija yra tas nesąmoningas asmeniškų patirties ir išgyvenimų krūvis, kuris lydi kiekvieno išgirsto žodžio prasmę. Žodžiui, kaip skenduoliui, mes pririšame it akmenį visas nesąmoningas asociacijas kurias sukrovė mūsų gyvenimo aplinkybės kiekvieną kartą kai žodį girdėjome ar naudojome. Akmuo traukia žodžio prasmę į mūsų sąmonės gilumą, ten, kur nebegalioja sausa, žodyne išreikšta žodžio prasmė, o viešpatauja kitos jėgos bei srovės.

Duosiu iliustracijai du vaizdelius iš mūsų kasdienio, Venezuelos lietuvių, gyvenimo.

Pirmas vaizdelis.

Susodinusi vaikus prie stalo, skaitau jiems Mašiot knygelę "Pajūriais, pamariais". Vienaime skyriuje Mašiotas aprašo kelionę į Nidą. Aiškinamės sunkesnius žodžius, aptariame prasmę. Paskui prašau vaikų nupiešti piešinėlius. Tema: "Nidos žvejai".

Piešiniai man žadą atėmė. Visi nupiešti "Nidos žvejai" buvo juodaodžiai! Kiek pagalvojusi susivokiau, kad mano vaikai niekad baltodžio žvejo nėra matę. Venezuelos rytiniame pajūryje, kuriame daugiausiai yra verčiamasi žvejyba, didesnė dalis gyventojų yra juodaodžiai.

Antras vaizdelis.

Buvo trumpam atvažiavusi į Venezuelą iš Clevelando skautė ir jaunimo vadovė. Birutė Juodikienė. Likimas lėmė, kad ji pas mus pataikė kaip tik tai tuo laiku, kai lietuvių šokių grupės mergaitės pasišovė savo poroms įtaisyti naujus tautinius vyriškus rūbus. Deja, mūsų mergaičių suge-

bėjimai tesiekė siuvinėjimą kryžiuokais ir visišką nesušigaudymą apie siuvimą, ką jau bekalbėti apie vyriškų rūbų siuvimą! Atvykusi Juodikienė iškrito jaunimui kaip iš dangatus, it pačios dievaitės Laimos atsiūsta. Juodikienė netikėtai yra kaišytinių raštų siuvinėjimo žinovė, bet ir gera siuvėja, dar geresnė mokytoja.

Susidarė siuvimo talkos aplink Birutę Juodikienę. Reikėjo talkoms patalpų. Jas parūpino vietiniai Vladas ir Eugenija Mažeikai: užleido jie savo namus siuvėjoms, atidavė raktus, priėmė invaziją ir iškėlė raktas.

Rytai, Argentinoje gimusi Mažeikienė Eugenija išeidavo į darbą, o namą be matant užimdavo jaunimas su clevelandiete Juodikiene. Kartą jodvi susitarė:

— Tu dėl pietų nesirūpink. Aš anksčiau iš darbo grįšiu ir paruošiu jums visiems valgyti, — sako namų šeimininkė Eugenija.

— Nereikia, — atsako jai Juodikienė. — Aš maisto jau nupirkau ir paruošiu pietus. Tu pailsėk.

Eugenija su tuo sutiko.

Kai Eugenija 12 val. išėjo iš darbo ir grįžo namo pietų, rado savo namus pilnus jaunimo. Vienos mergaitės siuvinėjo, kitos siuvo, berniukai irgi buvo atėję "ant primierkos". Juodikienė sėdėjo prie siuvamos mašinos. Pietų niekur nebuvo.

Prasidėjo aiškinimai ir pasirodė, kad venezuelietei Eugenijai "pietūs" reiškė vidudienio maistą, o šiaurės amerikietei Birutei, "pietūs" buvo mūsų vakariėnė!

Šiaurės Amerikoje retas asmuo grįžta namo pietų metu, o Pietų Amerikoje vidudienio maistas sutrau-

kia aplink stalą visą šeimą. Pavalgius, dar yra numiegama, po to grįžtama į darbą. Vakariėnė valgoma tik apie 8 ar 9 val. vakaro.

Kasdieninio gyvenimo sąlygos davė tam pačiam lietuviškam žodžiui "pietūs" skirtingą prasmę šiaurės ir pietų žemynuose.

Šie du aktualizacijos pavyzdžiai yra apčiuopiami, lengvai išaiškinamo žodžio prasmės kitimo atvejai. Tai yra tik pavyzdžiai. Tikroji žodžio aktualizacija yra kur kas subtylesnis, giliau užslėptas sąmonėje reiškinys. Jis paliečia visą — visą be išimties — mūsų dabartinį žodyną, išrausią gilėjančias nesusikalbėjimo prarajas tarp Lietuvos ir Amerikos, tarp šiaurės ir pietų Amerikos lietuvių, tarp Australijos ir Europos lietuvių, nes kiekvienas kraštas, kiekvienas žemynas nejučiomis padažo mūsų vartojamus lietuviškus žodžius kitokiais asociacijų atspalviais.

Kai stebiu šiuometinius išeivijos vaikams skirtus skaitinius, iš Lietuvos atsiųstas knygeles, šeštadieninėse mokyklose naudojamą literatūrą, pirmoje vietoje įžiūriu tą nesušigaudymą sieną, kurią mūsų vaikams pastatė žodžių aktualizacija. Jei vaikams sunku yra knygų pasakojimus suprasti, ne vien kalbos žinojimo ar nežinojimo kliūtys turi būti įveiktos. Skaitinys iš viso nepaliečia vaiko vaizduotės, gal todėl, kad tam kuris rašė, ir tam kuris skaito, tie patys žodžiai iššaukia skirtingus atgarsius... Tame ir glūdi aktualizacijos išdava vikiškas, tylomis ir iš pasalių atliekamas, grovimo darbas.

**NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ**

**PATTERN
MAKER-FLORIDA**

Steel and gray iron foundry needs experienced Pattern Maker. Must also have working knowledge of gaging and riving mounting and estimating. Good starting salary, profit sharing and insurance. Send resume: CAST METALS CORP. OF FLORIDA, Route 3, Box 308, Tampa, Fla. 33619. (22-31)

NURSES...

...interested in working in positions that offer opportunities unlike the usual nursing positions available on today's market, join the correctional nursing staff and experience the challenge and variety of nursing skills practiced in rendering health care to a select group of individuals.

Positions are now available at the Powhatan, James River, and the Deep Meadow Correctional Centers, 15 miles west of Richmond, Virginia.

REGISTERED NURSE

MUST HAVE STATE REGISTRATION.
Salary negotiable to \$18,280.

HOSPITAL NURSE TECHNICIAN

MEDICAL CORPSMEN OF LPN WITH AT LEAST ONE YEAR EXPERIENCE IN ADMINISTERING MEDICATION.
Salary negotiable to \$15,293.

PHYSICAL THERAPIST

BACHELORS IN PHYSICAL THERAPY.
Salary negotiable to \$18,280.

Contact: Mr. John F. Prucnal

**Medical Director
(804) 257-0950**

VIRGINIA DEPARTMENT OF CORRECTIONS

**4615 West Broad Street
Richmond, Virginia 23230**

We are an equal opportunity employer

DR. DOVAS ZAUNIUS (66)

Dr. Albertas Gerutis

Nacių pragare

Ir jie buvo lietuvių kovos už savąjį laisvąjį pajūrį aukos. Kai kurie jų nukentėjo nuo sovietų okupanto, o nevienas nuo abiejų — nuo rudojo ir raudonojo.

Už lietuvišką veikimą į vokiečių koncentracijos stovyklą pateko Jonas E. Grigolaitis, lietuvių ir lietuviškos orientacijos laikraščių vokiečių kalba redaktorius bei tautinės krypties jaunimo organizacijos "Santara" vadas. Kaip laikraštinkas J. Grigolaitis ypač veikliai reiškėsi kaip tik tuo metu, kai aš dirbau gubernatūroje, tad man su juo teko turėti nemaža reikalų. Vėliau jis buvo paskirtas "Eltos" korespondentu Klaipėdoje, o po to, kai kraštą užėmė vokiečiai, jis išsikėlė į Kauną ir dirbo "Eltos" centre. Atėjus maskvinei okupacijai, Grigolaitis su šeima apsisprendė grįžti į Klaipėdos kraštą. Ten jis, kaip ir kiti grįžusieji, buvo Gestapo suimtas ir etapais atgabentas į Oranienburgo-Sachsenhauseno koncentracijos stovyklą.

Išgyvenęs visas stovyklos baisenybes, Grigolaitis paskutinėje karo stadijoje išsigelbėjo ir parašė 1947 metais apie savo šurpius išgyvenimus knygą "Nacių pragare". Iš šio veikalo sužinome ne tik apie paties autoriaus klaidas išgyvenimus, bet patiriame ir apie vieną kitą lietuvių, su kuriais jam teko kalėjimuose bei stovyklose susitikti. Jis aprašo savo susitikimus su V. Sidzikausku, M. Reizgiu, M. Šlaža ir kitais.

J. Grigolaitis dėsto tokį epizodą: "Po kelių dienų, vieną pavakarę, Reizgys staiga buvo iššauktas pas raporto viršininką. Blokovas pranešė, raštinėje jam buvę pasakyta, kad Reizgys būsiąs paleistas į namus. Ta žinia ne tik jį, bet ir mane be galo sujaudino. Jis greit susitvarkė ir turėjo nueiti į maudyklę, nusimaudyti, nusiskusti ir persirengti. Išeidamas, jis man paliko naujas, namų darbo kojines. Kitus vilnonius drabužius jam išgrobstė kiti suimtieji. Manydams, kad vyksta į namus, jis iš džiaugsmo dalijo su noru ką galėjo. Bet po kelių dienų blokovas sužinojo, kad Reizgys nebuvo paleistas į laisvę, kaip jam buvo pasakyta, bet nuvežtas į Mauthauseno akmens skaldyklos, iš kur gyvam ištrūkti maža vilties.

Vėliau sužinojau, kad Reizgio žmonai tuokart buvo pranešta, jog jos vyras grįžtas į namus ir ji net iki Berlyno buvo atvykusi jo pasitikti. Atrodo, kad vokiečių įstaigos oficialiai paskelbė, kad buvęs Klaipėdos krašto direktorijos pirmininkas nepersekiojamas už jo tarnybines veiklas, bet iš tikrųjų jie ir nemanė jo leisti. Dėl to liepė greit iš stovyklos išvežti ir kitoje stovykloje nužudyti". (Nacių pragare, psl. 86).

Iš Grigolaičio aprašymo seka, kad ir koncentracijos stovyklose laikytasi nacionalsocialistinės rasinės politikos. Tarp kalinių nestigo ir vokiečių, bet "suimtųjų tarpe vokiečiai visur ir visuomet turėjo pirmumą. Stovyklos vadovybę visuomet sudarydavo vokiečiai. Tik prieš pačią pabaigą vienas iš trijų stovyklos seniūnų buvo lenkas. Taip pat ir keli blokovai lenkai. Šiaip visas įtakingas vietas vokiečiai pasidalino savo tarpe... Bet ir visi budeliai bei plakėjai buvo vokiečiai. Blokuose vokiečiai turėjo geriausias vietas, geriausias lovas ir geriausias pareigas. Jei kas bloga atsitikdavo, kaltininkais visuomet laikydavo užsieniečius" (psl. 165).

J. Grigolaitis perteikia, kaip baigminėje karo stadijoje kaliniai pėsčia buvo evakuojami iš koncentracijos stovyklos, kol pagaliau pasiekė amerikiečių sargybas: "Schwerino priemiestyje priėjome vokiečių karo ligoninę. Ten gavome pavalgyti sriubos. Prie ligoninės miške susitikome vieną lietuvių šeimą. Jų padedami, susiradome ligoninėje laisvą atkambį ir po ilgų pilnų mirties pavojų metų atsigulėme, patys pasirinkę sau vietą, be komandos, keiksmų, mušimų ir pavojaus gyvybei... Mūsų kankintojai ir žudikai išbėgiojo ir dar iš pasalų išžudė tūkstančius mūsų kaimiečių" (kalinių) (psl. 233).

Kitoje vietoje autorius rašo: "Mes dar buvome likę šeši lietuviai kartu ir sudarėme vieną bendruomenę. Tai buvo M. Šlažas, H. Vitešas, V. Mačiulaitis, D. Monstavičius ir V. Žemaitis" (psl. 211).

Atgavęs laisvę, J. Grigolaitis vėl įsijungė į savo tautiečių visuomeninę bei religinę veiklą, tačiau stovyklose palaužta sveikata jį paguldė į liginio patalą. Pasigydęs Vakarų Vokietijoje sanatorijose, J. Grigolaitis mirė 1957 m. spalio 18 d.

Savo atsiminimais "Nacių pragare" autorius paliko išliekamos vertės veikalą. Įvade autorius tarp kita rašė: "Šias eilutes rašau tam, kad būsimos kartos galėtų susidaryti vaizdą, kiek žemai nusmuko Europos tautų kultūra, įsigalėjus XX amžiaus diktatūroms. Gal šios eilutės padės žmonijai pasisaugoti nuo tokių baisių kančių pakartojimo".

Gaila, kad J. Grigolaičio atsiminimai savo laiku nebuvo išversti į svetimas kalbas.

J. Grigolaitis "Nacių pragare" mini, kad vienu metu su juo kalėjime bei stovykloje buvo klaipėdiškis pedagogas Jonas Purvinas. Toliau autorius rašo: "Mano likimo draugas J. Purvinas taip pat vieną dieną buvo gestapo išvežtas". "Lietuvių Enciklopedijoje" Jurgis Reizgys rašo, kad šis pasižymėjęs jaunas pedagogas (gimęs 1916 m. Šilutės apskrityje) žuvo 1943 metais Soldau koncentracijos stovykloje. Apie J. Purviną enciklopedijoje patikslinama, kad jis 1935 m. baigęs Tauragės mokytojų seminariją. Klaipėdos krašto direktorijos paskirtas Karklininkų pradžios mokyklos mokytoju, tačiau dėl lietuviškos veiklos direktorijos pašalintas iš mokytojų, perėjo dirbti į Klaipėdos kraštų mokyklų draugijos išlaikomas lietuvių mokyklas. 1939 vokiečiams užėmus Klaipėdą, P. persikėlė į D. Lietuvą ir mokytojavo Kaune. 1940 rusams okupavus Lietuvą, P. repatriavo į Vokietiją, bet ten suimtas ir uždarytas į Soldau koncentracijos stovyklą, kur ir žuvo. P. veikė santaroje ir Klaipėdos krašto mokytojų d-joj. Bendradarbiavo Lietuvos Keleivyje, Karyje, Tautos Mokyklos, N. Romuvoj ir kit."

Iš visa ko matyti, kad iš šio jauno pedagogo ir spaudos bendradarbio būtų išaugusi rimta pajėga. Tačiau jis pasidarė krašto vokiečių keršto auka. Kai Joną Purviną 1940 metais Gestapo suėmė, jis teturėjo 24 metus amžiaus, o žuvo koncentracijos stovykloje po maždaug trijų metų.

Koncentracijos stovyklon pateko Mikas Šlažas, žinomas pedagogas ir Klaipėdos krašto veikėjas, vieną laiką ėjęs krašto gubernatoriaus pavaduotojo pareigas. M. Nauburas apie jį rašo "Lietuvių Enciklopedijoje": "Naciams užėmus Klaipėdą, tuojau gestapo areštuotas, ilgai tardytas, bet paleistas. Persikėlė į Kauną, o iš čia su repatriantais išvyko į Vokietiją. Ten vėl suimtas ir uždarytas Sachsenhausen-Oranienburgo koncentracijos stovyklon, kur išbuvo iki 1945. Besitraukdamas nuo raudonosios armijos, dėl nusilpimo nebepajėgė žygiuoti kaceitininkų kolonomis, paliko r. Vokietijoje. Sustiprėjęs, gavo mokytojo vietą Darvesheimio mstl. prie Magdenburgo, po to paskirtas tos mokyklos vedėju ir mokyklų inspektorium". Savo atsiminimuose M. Šlažą mini J. Grigolaitis. Šlažas pasireiškė kaip pedagoginių knygų autorius. Mirė 1956 metais.

Kankinio mirties susilaukė Albinas Gailius, sūnus Mažosios Lietuvos susipratęsio lietuvių Martyno Gailiaus (1857-1944), išleidusio į mokslus tris vaikus. "Lietuvių Enciklopedijoje" apie jį rašoma: "Mažosios Lietuvos veikėjas, kapitonas. 1912 baigė specialią žemės ūkio mokyklą Heiligenbeil (Rytprūsijoje). Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas. 1919-20 dalyvavo kautynėse su lenkais. Iki 1923 buvo II artilerijos pulko vadas. 1923-38 Klaipėdos krašto gubernatūros referentas, svetimšalių ir pasų skyriaus vedėjas. 1939-40 Kauno pašto viršininkas. Užėjus vokiečiams, 1941 Gestapo areštuotas už antinacinę veiklą Klaipėdos,

Tilžės ir Karaliaučiaus kalėjimuose ir Neuen-gamm bei Dachau koncentracijos stovyklose. Nepakėlęs ten esamų darbo ir režimo sąlygų, mirė 1942. VIII. 18. Sudegintas Dachau krematoriume" (tomas VI psl. 465).

Kai aš pats dirbau Klaipėdos gubernatūroje, Albinas Gailius toje pat įstaigoje ėjo jau minėtas svetimšalių ir pasų skyriaus vedėjo pareigas referento titulu. Jis buvo žinomas kaip stropus valdininkas, kuris, kiek tai leido jo kompetencija, griežtai vykdė taisykles, kuriomis varžytas svetimšalių buvimas Klaipėdos krašte. Kai svetimšaliai buvo beveik be išimties Vokietijos piliečiai, o šie atvirai ar slapta dirvo provokišką ir antilietuvišką darbą, tai Gailius užsitraukė vokiečių bei vokiečių nelalonę. Už tai jam atiteko kankinio mirties Dachau koncentracijos stovykloje.

Albino Gailiaus brolis Viktoras buvo žinomas veikėjas, iki 1923 m. Klaipėdos sukilimo dirbęs Lietuvos diplomatinėje tarnyboje, prieš pasitraukimą iš jos ėjo pasiuntinio pareigas Estijoje. Prisijungus Klaipėdos kraštui prie Lietuvos, V. Gailius buvo posukiliminės direktorijos pirmininkas, vėliau ėjęs įvairias aukštas pareigas gimtajame Klaipėdos krašte, po to paskirtas ministro titulu krašto gubernatorium. Šias pareigas ėjo iki Klaipėdos krašto atplėšimo nuo Lietuvos 1939 m. kovo mėn.

Kitas Gailių šeimos narys — Valentinas — buvo evangelikų kunigas ir iki savo ankstyvos mirties 1935 m. mokytojavo Vytauto Didžiojo gimnazijoje Klaipėdoje.

Nuo nacių nukentėjo Klaipėdos krašto sušipratęs lietuvis Martynas Žvilius, gimęs 1887. IX. 25. Mozūriškiuose, Klaipėdos apskr. Pavyzdinčiai tvarkydamas iš tėvų perimtą stamboką ūkį, Žvilius įsijungė į lietuvių veiklą. Kelis metus sėkmingai vadovavęs ūkininkų Draugijai, jis 1932 m. išrinktas Laukininkų Centro pirminku. 1934 m. Žvilius įėjo į Reizgio sudarytą krašto direktoriją, kuri nuosekliai pradėjo vykdyti Klaipėdos krašte lietuviams garantuotą teisių lygybę su vokiečiais. Už tai užsitraukė vokiečių nelalonę. M. Nauburas apie jo likimą, atplėšus Klaipėdos kraštą, rašė: "1939 siautėjančio gestapo ž. keletą kartų suimtas ir tardytas, 1941 išvartytas iš ūkio. Laikinais sustojęs Karaliaučiuje, vėliau rado prieglaudą Mielaukiuose (vokiškai Liebenfelde), Labguvos apskrityje. Iš čia karui baigiantis paimtas į "Volkssturmą", atskirtas nuo šeimos Vėluvos apylinkėje, raudonajai armijai prasiveržus Karaliaučiaus link, pateko į fronto maišatį ir dingo" (Lietuvių Enciklopedija, tomas XXXV psl. 454-455).

E. Simonaitis apie Žvilį štai ką pasakojo: Žvilius buvo pavyzdingas ūkininkas. Žemės ūkio Rūmų valdyba buvo pripažinusi jo ūkį kaip pavyzdinę. Jeigu norėjo parodyti kokį gerą ūkį, tai svečiai dažnai būdavo nuvežami pas Žvilį. Jis nacių laikais turėjo savo ūkį visai trumpu laiku parduoti. Naciai jam pareiškė, kad jis kaip lietuvis nesąs valstybei ištikimas ir todėl pasienyje nebegalės pasilikti. Vokiečiai, žinodami, kad Žviliumi paskirtas terminas labai trumpas, už ūkį mažai tesiūlė, tad ūkis parduotas už menką kainą. Karo pabaigoje Žvilį paėmė į "Volkssturmą" ir jokių žinių apie jo likimą nėra".

Tragiškas buvo Klaipėdos krašto lietuvių veikėjo Alberto Jonušaičio likimas. Keršydami už jo dalyvavimą M. Reizgio 1934 m. sudarytoje krašto direktorijoje, kuri per savo trumpą gyvavimo periodą stengėsi pažaboti vokiečių veiklą ir įgyvendinti lietuvių teises švietimo, kalbos ir kitose srityse, vokiečiai jį 1942 m. liepos mėn. suėmė Kaune, kur jis buvo įsikūręs, kai Hitleris atplėšė Klaipėdos kraštą. Išvežtas į Stutthofio koncentracijos stovyklą, A. Jonušaitis mirė (1942. XI. 22.). Iš profesijos inžinierius, dirbęs Šilutės apskrities valdyboje melioracijos, statybos ir plentų srityje, jis daugiausia pasiskyrė kultūriniam darbui, buvo vienas iš Šilutės "Dainos" choro organizatorių. Tačiau kerštingiems Klaipėdos krašto vokiečiams bei vokiečių nelalonėms to užteko, kad sunaikinus doro lietuvininko gyvybę. Jis buvo gimęs Papėgių apskrityje 1888. IX. 23. "Lietuvių Enciklopedijoje" apie velionį rašė Dr. M. Anysas, pats kilęs iš Klaipėdos krašto.

(Bus daugiau)

D. BRITANIJOS LIETUVIŲ SAJUNGOS

(2)

1981 M. SUVAŽIAVIMAS

Apie federalistus nebuvo informuojama

Pirm. Z. Juras nesutinkąs su Kuzminsku, kad nebuvo informuojama apie federalistus. Apie juos ir nebuvo ko ir kalbėti, sakė Z. Juras. O dėl laiško stiliaus "Akiračiai" kalti, kam išsispausdino iš "Europos Lietuvio" Barėno straipsnio ištraukas. Aš garbę DBLS gyniau. Gal ir nemandagiai parašiau, gal per aštriai. O toji federalistų organizacija yra jau mirusi, nieko nėra. Tas vienas lenkas redaktorius varė lenkišką propagandą, bet jis mirė.

Paprašiusi balso Barėnienė patikslino, kad "European Press" ne tas vienas redaktorius buvo. Buvo ir Novak, o gal ir daugiau, niekas netikrino.

J. Alkis vėl apgailestauja, kad yra Sąjungos ardytojų, kuriems nerūpi Sąjungos vienybė. Redaktorius ir valdyba suskaldyta, teigė jis. Nuostabu, sakė jis, kad Kasparas tyli. Valdyba turi teisę nueiti, kur ją kviečia. Tik žmonės nesupranta. (Kaip taisyklė DBLS Centro valdybos pirmininkai dalyvaudavo ar dalyvauja tos lenkų įkurtos federalistų organizacijos vykdomuosiuose komitetuose). Aš esu Vilniaus lietuvis, sakė Alkis. Ir aš, nedalyvavau pats ten. Tada R. Šova iš "European Press" perskaitė Lithuanians Dargas, J. Alkis federalistų komitete.

Taip tęsėsi diskusijos. Federalistai ar federalistams prijauciantieji vis gynėsi, kažką tikino, kažką kalbėjo. Tikino, kad tas vienas "European Press" redaktorius varė lenkišką propagandą. Vieni sakė, kad informavo, kiti — kad ne. Derbyio atstovas V. Junokas paklausė, ar Barėnas išėjo dėl pareiškimo "Akiračiuose"? Centro Valdyba jam neatsakė. R. Šova sako, kad reikia sudaryti komisiją reikalui ištirti.

Tokios kalbos tęsėsi. Kalbėjo ir kiti atstovai ir ne atstovai. Tada Manchesterio atstovas, prezidiumui sekretoriavęs A. Jaloveckas netekęs kantrybės sudraudė: Centro Valdyba, sako, nė vienas neišsisukinėkite, jau spauda rašo apie jūsų federalistus, pats mačiau. Ginatės, bet, vyrai, tą laišką parašėte ir įleidžiama, ir baigtas dalykas.

Tada prezidiumo pirm. R. Šova pasisakė, kad laiškas į "Akiračius" buvo nutarta parašyti balsų dauguma. Ne visi valdybos nariai prie jo prisidėjo.

D. Banaitis ir vėl reiškia nepasitikėjimą valdyba. Pranskūno rezoliuciją paremia D. Banaitis ir V. Kup-

STASYS KASPARAS

tys. Dr. S. Kuzminskas siūlo balsuoti rankų pakėlimu. Tarybos pirm. E. Šovai atrodo, kad toji rezoliucija yra per stipri, reikia gal ką sušvelninti. Jis pasiūlė atidėti rytdienai.

V. Kupstys dar sako: pone Jurai, ar parašei tą laišką, neišsigini, prisipažįsti? O jei parašei, tai ko dar nori?

Federalistai iš jų politika

Kas čia per istorija? Kas tie federalistai? Dalis visuomenės dar vis negali suprasti, kas čia vyksta.

Daugiau kaip 30 metų, kai DBLS atstovaujama Vidurio Europos federalistuose, kurių tikslas yra sukurti valstybę nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų, ir joje būtų apjungtos įvairios tautos, net ir austrai. Valstybinė struktūra būtų panaši į dabartinę Sovietų Sąjungos. Tą organizaciją sukūrė 1948 m. Londono lenkai pagal gen. Sikorskio konfederaciją ir Lenkijos-Lietuvos Liublino uniją. O ta organizacija dar kilusi iš lenkų federalistų klubų, sukurtų karo metu. Dar jie esą 1951 m. priėmė kažkokią Philadelphia deklaraciją. Kaip dokumentai rodo, joje vyravo ir vyrauja lenkai. Tai, be kita ko, gana aiškiai parodo ir Londono federalistų vadovybės sudėtis tautybėmis.

Savo ateities valstybėje federalistai numato bendrą užsienio politiką, bendrą kariuomenę, bendrą "European Press", kuriame varo prolenkišką propagandą. Taip pat bene artimiausias jiems idealas yra Lenkijos-Lietuvos-Ukrainos federacija-unija. Štai 1980 m. žiemos nr. viršelyje tas žurnalas išsispausdino net popiežiaus Jono Pauliaus II pa-

veikslą: popiežius laiko skydą, kuriame nupaišyti Lenkijos-Lietuvos-Ukrainos herbai, o viršuje parašyta: Rzeczpospolita Federation of Poland-Lithuania and Ukraine. Viršelyje dar matyti DBLS Centr. narys socialistų prezidentas K. Tamošiūnas ir lenkų egz. prezidentas Raczynski. Taigi savo propagandai nesigėdina panaudoti net savo tautiečio popiežiaus. Toks atvejis nebuvo vienintelis. Per visus žurnalo numerius tokia propaganda buvo varoma ir vis kartojama Lenkijos-Lietuvos-Ukrainos unija. Ir Centro valdyba matė, nes fotografijos jų išspausdintos. Ten garbinamas Pilsudskis už jo norą sukurti federaciją. Kaip jis tai darė, mums ir aiškinti nebereikia. Kad jis Vilnių smurtu atplėšė nuo Lietuvos, ten nerašoma. Nerašo ir J. Vilčinskas, "European Press" 1979 m. vasaros nr. rašęs "Lietuvos istoriją". Federalistuose dalyvavo ir dalyvauja, neatsiklausę narių, DBLS kai kurie Centro valdybos pirmininkai ir nariai. Savo nariams jie niekada neišaiškino, kas toji ideologinė organizacija. Mūsų Centro valdybos pirmininkai ten vadinami Britanijos Lietuvių Sąjungos prezidentais. Savo metu į juos buvo suverbuota keli jauni Londono lietuviai, kai kurie dar mokyklos suole. Dalis to anuometinio jaunimo dar yra Centro valdyboje. Tiesa, jie aktyviai ten nesireiškė, kaip kad J. Vilčinskas, Z. Juras ir K. Tamošiūnas. Jie buvo atsargoję (žiūr. "E. L." 1980 m. Nr. 15). Reikalui iškilus, jie atėjo iš atsargos ir viešai stėjo ginti idėjos draugų federalistų. Taip darė suvažiavime J. Alkis. Kitas bando pro "Lynes" prakišti lenkams palankesnes istori-

jas apie Vilnių ir Vytautą Didįjį. Daugumas Anglijos lietuvių sveikina susibūrusį lietuvių kilmės jaunimą ir linki jam sėkmės. Ir jam priekaištų neturi. Bet visada atsiras lietuvių, kai pastebės, ir jie netylės, kai bus daroma skriauda lietuviams ar Lietuvos istorijai.

Lenkiškiems federalistams, aišku, rūpi palikti dokumentą, kad Britanijos Lietuvių Sąjunga pritaria Lenkijos-Lietuvos-Ukrainos ar dar kitų tautų federacijai-unijai. Savo tikslą 100 procentų atsieki. Dokumentai rody, kad mes, lietuviai, priklausėme tiems federalistams ir norėjome tokios federacijos. Ir DBLS pirmininkų ten pavardės įrašytos. Sakykime, po 30 metų mūsų nebebus, bet "European Press" liks ateičiai, nes jis yra padėtas didžiausioje ir garsiausioje pasaulio bibliotekoje British Museum - British Library, Great Russel Street, London W. C. 1.

Kritiškai dėl jaunimo ir kitų dalykų

Suvažiavime buvo kalbėta ir apie po DBLS sparnu susibūrusį jaunimą. A. Vilčinskas pasakė, kad jo ir V. Puodžiūno redaguojamas anglų kalba "Lynes" labai populiarus ir net Amerikos jaunimas jo paieško. Pats jaunimas nemoka lietuvių kalbos: kontaktai vyksta anglų kalba. Politika jie nesidomi. Barėnienė apgailestavo, kad jaunimas tik šoka, juokus krečia ir pageria. Lietuviškumui jis mažai duoda. Ką senimas turi iš tokio jaunimo? Banaitis padarė pastabą, sakydamas, kad "Lynes" straipsnelyje apie Vytautą Didįjį nė žodžio nėra apie Vilnių. Barėnienė sakė, kad apie Vytautą Didįjį ir Vilnių buvo ne taip kaip lietuviams priimtina parašyta. Taip istorijos lietuviui neaiškina. A. Vilčinskas skundėsi, kad "Lynes" taikomi straipsniai turi būti siunčiami į "Lynes" redakciją. Barėnienė sako, kad ji parašiusi, kokios klaidos buvo padarytos "Lynes" apie Vytautą Didįjį, davusi paskaityti keliems žmonėms, o jie patarę siųsti į "Europos Lietuvį". Ji taip ir padariusi. Deja, redaktorius J. Vilčinskas tą straipsnį gražino. Kasparas sako, lietuviškai vargo mokyklai mes penus rinkome, o dabar angliškam jaunimui tūkstančiai išleidžiami. V. Gasperienė paaiškino, kad dėl politikos nesidomėjimo ne vaikai kalti, bet tėvai.

Jaunimo atstovas mums kalbėjo angliškai ir prašė palaukti. Sakė, kad jie tik pradeda. Sąjunga tik susikūrusi. Ji neturi kontakto su senimu. Politika jis nesidomi. D. Banaitis pasakė pastabą apie Derbyje suruoštą ir išgarsintą Vasario 16 minėjimą. Tas minėjimas buvo surengtas lenkų

klube. D. Banaitis sakė: jūs neturite lietuviškos ambicijos, kad rengiate Vasario 16 minėjimą lenkų klube. Ar nežinote, kaip žmonės nusiteikę lenkų atžvilgiu?

Antroji suvažiavimo diena

Sekmadienio rytas išaušo ramus. Po kun. A. Gerybos atnašautų pamaldų ir vėl prasidėjo suvažiavimas. D. Banaitis atsiėmė vakar pareikštą nepasitikėjimą Centro valdybai. Bet prez. pirm. R. Šova perskaitė nepasitikėjimo Z. Jurui rezoliuciją dėl darbo netinkamo organizavimo. Ją pasirašė 4 DBLS skyrių 9 atstovai.

Atsistojęs Z. Juras prisipažino visą naktį galvojęs, ką daryti. Sunku, sako, apsispręsti. Gyvenimas pilnas nusivylimų. Jis visur dalyvauja, net seimuose Amerikoje, eidavo į susirinkimus ir posėdžius, o dabar štai visokie reikalavimai.

Tada atsetovai ir svečiai čiupo tą 9 asmenų pareikštą mintį ir ėmė spausti visą Centro valdybą atsistatydinti. Ko jūs bijote atsistatydinti? klausė jie. Gal mes ir vėl jus išsirinksime visus, ir jums bus geriau. Imkite ir atsistatydinkite. Valdyba atsikalbinėjo. Daugiausia tuo reikalu kalbėjo J. Alkis ir Z. Juras. Tik vienas Boltono atstovas ir pirmininkas H. Vaines klausė, kuo bloga senoji valdyba. Dėl federalistų jis vis mojo ranka. Be to, H. Vaines šiurkščiai pertraukė suvažiavimo mandatų komisijos pirmininką ilgametį visuomenininką P. Mašalaitį, skaitantį kandidatų pavardes, ir ėmė pats garsiai skaityti. J. Alkis čia pat jam beveik pažadėjo net sekančio suvažiavimo prezidiumo pirmininko vietą. Prof. K. Baublys aiškino, kad vistiek reikia rinkti naują valdybą. Įsiregistruojant DBLS kaip Lithuanian Association Ltd. 1980 metais, pasirašė septyni asmenys kaip steigėjai, ir numatyta, kad po metų yra būtina išrinkti naują valdybą. Tad ji, sakė, šiandien ir turėtų būti renkama, nes tai naujajai, Board or Trade įstaigoje įregistruotai, jokie seni DBLS įstatai negalioja. Bet jam buvo atsakyta, kad mes gyvename pagal senus įstatus. J. Vilčinskas pareiškė: "Jokių perrinkimų nereikia. Londone nėra žmonių. Ką jūs rinksite?"

(Bus daugiau)



Detalė iš federalistų leidžiamo žurnalo European Press viršelio, vaizduojanti Lenkijos, Lietuvos ir Ukrainos federaciją...

Wanted at once Journeymen

DIE MAKERS

DALLAS, Texas stamping company needs tool and die makers who can work from blueprints with little supervision. 8 years experience. 2nd shift, 45 hour week. Salary open. We will interview in Detroit soon. Call JOHN WILSON

214-247-9696

PRECISION STAMPING

2115 W. Valley View Lane
Dallas, Texas 75234

(23-29)

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

KANADIETĖS PASISAKYMAI APIE AUSTRALIJĄ

Visus metus Australijos lietuviai džiaugėsi savo viešnia iš Toronto, Kanados, kuri čia mokytojavo, su lietuviais dainavo, net ir sportavo, o jos malonią šypseną pamilo visi australiečiai, nuo tolimojo Perth'o iki karštojo Queenslando, jau neskaitant visų didžiųjų Australijos miestų ir ten gyvenančių viengūnių. Gaila, ji jau kuris laikas kaip grįžo į savąjį Toronto, vėl įsijungė į savąjį mokytojos darbą ir lietuviškųjų tautinių šokių ansamblio "Atžalyno" vadovavimą. Tačiau jinai dar vis nepamiršta mūsų Australijos lietuvių, kengūrų, koalų, šiltojo klimato, kurio metu jinai atrodė kaip blondinė negriukė, nes be viso kito pas mus, jinai buvo ir labai didelė saulės mėgėja. Tai buvo Silvija MARTINKUTĖ.

Prisimindama savo viešnagę Australijoje, ji prisimena, koks buvo jos noras pamatyti šį "necivilizuotą" ir taip kietai vyrų valdomą, kraštą. (O man atrodo, kad čia moterys turi daug daugiau privilegijų ir dar įveikė vyrai jų "nevaldytų", tai tikrai Australija nebūtų Australija, kokia jinai dabar yra). Australijoje Silvija labai daug keliavo ir net mums vietiniams yra gėda, kad jinai buvo daugelyje tokių vietų, kur ir mes daugumas dar nesame buvę. Ką padarysi, matai pasaulį, nematai savojo grožio. Pamilo, kai ji sakosi, Australijos gamtą, eukaliptus, paukščius, gyvulus, meną, politiką, kulinariją ir net sportą, kuriuo ji anksčiau niekada per daug nesiėmė. Jos nuomone, sportas Australijoje yra ne užsiėmimas, bet net visas gyvenimas. Prie jo turi taikytis darbo valandos, šeima ir kt. ir jinai net pati pasidarė didelė "squash" entuziastė, kai dabar net ir sporto klubo narė ketina pasidaryti. (Dėkokit torontiškiai sporto vadovai, kad jums dar vieną gerą ir gražią sportininkę davėm). Jos mokiniai Kanadoje klausia ar Sydnėjaus ir kitų miestų gatvėse kengūros laisvai šokinėja, kai, būnant Australijoje, jos mokinukai klausinėdavo ar Kanadoje galima saule nudegti, nes ten tur būt žiema būna visus 12-ką mėnesių. Ji stebisi kaip Kanadoje mažai žinoma apie Australiją ir Australijoje apie Kanadą, manant, kad gyvenimo rojus yra tik Amerikoje, nors Silvija asmeniškai galvoja, kad Australijoje yra didesnis gyvenimo rojus, kaip Amerikoje, nes čia yra ypatingai gra-

žūs paplūdimiai, nuostabus oras, lėtas gyvenimo ir darbo tempas, visus metus šviežios daržovės ir vaisiai, labai puikus vynas ir kt. Prieš tai buvo jinai girdėjusi, kad Australija yra išdegusi ir ruda. Tačiau Adelaidėje ir kituose miestuose rudenį ir net žiemą gražiausios rožės ir kitos gėlės, bei spalvoti krūmai puošėsi savo gražiaisiais žiedais. Australijoje, kaip kituose kontinentuose, ji beveik visai nepastebėjo metų laikų skirtumo. Sydnėjus yra tikras didmiestis ir jo gražusis uostas, operos rūmai, zoologijos parkas ir puikus botanikos sodas yra ypatingai gražūs. Nuvykusi į tolimąją šiaurės Queenslandą ir jo paskirus miestus, ji palygindama su Europos, Floridos ir Karibų salų kurortinėmis vietovėmis, vadina kaip neapšlifuotas deimantais. Australai jos juokdamiesi prašė, kad ji tik kitur nepasakotų apie tą pasakišką šiaurinę Australijos grožį, nes jie nenori, kad čia pradėtų masiniai lankytis turistai ir šį gamtos deimantą paverstų komerciniu objektu.

Kalbėdama apie žmones, ji sako, kad australai yra draugiški, be didelių pretenzijų, rengiasi gana laisvai ir paprastai, nesistengia persidirbti, mėgsta alų ir nėra per daug išauklėti, bet ne iš blogos valios, o tik yra jų toks natūralus gyvenimas. Čia mokslas nėra per daug gerai įvertinamas, mokėti svetimą kalbą nėra joks pasididžiavimas. Nemėgsta jie to žmogaus, kuris pasižymi savo didesnių žinojimu, talentu ar pozicija. Politikus jie daugiausiai pajuokia ir jų nemėgsta, išsireikšdami apie juos įvairiais nelabai gražiais žodžiais. Tą daro ir jaunimas, kurie tai girdi iš savo tėvų ar vyresniųjų. Keista yra, kad australai labai aukštai iškelia savo istorinius legendarius plėšikus ir padaro juos kone tautiniais herojais, nesvarbu, kad jie pirmaisiais kūrimsi metais buvo plėšikai ir už vagystes ir žmogžudystes atsidūrė kartuvėse, arba buvo nušauti. Pati australų tauta neturi jau taip tyro charakterio, tačiau individualūs asmenys yra nuoširdūs ir draugiški.

Prisimindama lietuvių ir mūsų visą bendruomenę, Silvija pastebėjo, kad kaip ir Amerikoje, bei Kanadoje, tik dalis yra įsijungusi į visuomeninę lietuvišką gyvenimą. Ne visi yra suinteresuoti lietuviškąja veikla ir ne visi nori, kad jų vaikai dalyvautų lietuviškose jaunimo organizacijose. Jos manymu, tai sporto klubai įvairiose lietuvių kolonijose.

Dar nespėjus išsisklaidyti Baltimorės Lietuvių Radijo Valandos (gegužės 9) įspūdžiams, rytojaus dieną, 11 val. 30 min., baltimoriečiai rinkosi į kitą renginį — a. a. Nado Rastenio metinių mirties sukaktuvių minėti.

Apeigos prasidėjo šv. Alfonso parapijos bažnyčioje. Mišias velionies intencija atnašavo klebonas A. Dranginis. Savo pamoksle, kaip ir visuomet, jautriai prisiminė kenčiančią Lietuvą ir

se savo veikloje yra patys stipriausi, nors ir ne sklandžiausi. Ji gerėjosi mūsų kultūrine veikla, tautinių šokių grupėmis, prisimindama ir savąjį Toronto ansamblį, ne vieną kartą paminėdama ir darydama ankstyvus planus, kaip būtų geriau ir lengviau į Australiją atvežti savojo ansamblio šokėjus. Sydnėjaus teatrą "Atžalyną" ji lygino su Hamiltono "Aukuru" ir padarė išvadą, kad beveik jokio skirtumo nėra, nes abiejuose teatruose yra gerų ir talentingų žmonių ir jų pastatymai scenose yra puikūs.

Ji džiaugėsi matydama, kad lietuvių namai Australijoje ir Lietuvių Klubas Sydnėje, kuriam priklauso ir daug svetimtaučių, yra viso lietuviško gyvenimo pagrindai ir per šiuos klubus parodoma ir svetimtaučiams lietuviškasis gyvenimas ir vietiniai politikai su pažindinami su Lietuva. Ji džiaugiasi, kad didžiajame "Shell Folkloric" festivalyje jau kelinti metai labai gražiai pasirodo ir lietuviai — Sydnėjaus "Gintaro" šokėjų grupė. Kaip ir kitur, taip ir Australijoje yra rengiami įvairūs tautiniai minėjimai, koncertai ir dažnai Australijos lietuvių apilanko meninės jėgos iš užsienio.

Baigdama savo prisiminimus Silvija Martinkutė prisipažįsta, kad per tuos metus laiko ji pamilo šią nuostabią, saulėję nudėgusią žemę ir tie išgyventi metai Australijoje, jai bus gražiausi prisiminimai josios gyvenime.

Lygiai ir mes, miela Silvija, dar ilgai nepamiršim tavęs, tavo linksmo būdo, visuomet gražiai besišypsančio veido ir to tavo aboridžiniško saule nudegimo. Atmink, kad visuomet ir ateityje, nebūtinai mokytojaut, tu esi visuomet laukiama Australijos lietuvių ir kai kada nors sušalsi ir pasiilgsi karštos Australijos saulės ir gražiųjų pajūrių, įskaitant ir ryklį, kurie tavęs čia nesudorojo, sėsk į pirmąjį lėktuvą ir būk mūsų viešnia toliau. Tuo tarpu viso geriausio tau Kanadoje.

BALTIMORĖJE PAŠVENTINTI DU PAMINKLAI

ją nuoširdžiai mylėjusį ištikimą sūnų a. a. Nadą Rastenį.

Po pamaldų ilga eilė mašinų traukė į Loudon Park kapines. Čia tą dieną pašventinti net du liet. paminklai: namiškių pastatinti N. Rasteniiui ir dr. E. Armonienės motinai — Magdelenai Treiderienei. Juodo granito akmenyje įrėžti ženklai iškalbingai byloja a. a. Rastenio žemiškosios kelionės kryptis: svarstyklės, reiškiančios jį buvus teisininku, žąsies plunksna primena rašytojo pašaukimą, o laurų vainikas žymi jo šioje srityje pelnytą įvertinimą. Po šventinimo maldų akt. Juozas Palubinskas paskaitė velionies eilėraštį "Atsiskiriant".

Susirinkusius visą laiką šlakstė sodrus pavasario lietus, kvepėjo šviežia medžių ir krūmų lapija, šen ten nedrąsiai skardenosi gyvieji kapinių įniamiai — paukščiai. Nuskambėjus tautos himno garsams ir "Marija Marija" maldai, visas būrys šlapiomis pievelėmis nubrido prie netoli esančio M. Treiderienės antkapio. Jį pašventinus ir pasimeldus, akt. Jonas Kazlauskas paskaitė B. Brazdžionio eilėraštį "Motinai". Ir čia, kun. Dranginiui vadovaujant, vėl sugiedota "Marija Marija".

Lietuvių Svetainėje Julijos Rastenienės ir E. Armonienės pastangomis buvo suruošti apeigų dalyviams iškilmingi pietūs. Kai prie keliomis eilėmis išrikiuotų stalų iš abiejų pusių ankštai visi susėdo, atrodė lyg visa Baltimorės lietuvių čia susirinko; mažesnioji Lietuvių Svetainės salė, vadinama Klevo kambariu, vargu kada yra buvusi taip pripildyta. Neturėjo ir kalbėtojų: įvairių organizacijų, draugijų nariai, draugai, kaimynai ir šiaip pažįstami turėjo ką nors gera apie velionį pasakyti. Visi kalbėjusieji pabrėžė velionį buvus draugišką, visiems artimą, savą, tarsi giminę; ramaus būdo, taikingą ir pareigingą. N. Rastenis buvęs vienu nedaugelio mūsų tautiečių, sugebėjusių suderinti lietuvių su amerikiečių mokėjo būti šios šalies patriotu ir geru lietu-

viu. Savo gyvenimo pabaigoje jautėsi labai laimingu, kad dar pajėgė nuvykti Lietuvon, ten nusiveždamas ir savo čia gimusią žmoną, vyro gimtinės lig tol nemačiusią, kur abu aplankė savo giminių kapus.

Tačiau kur kas iškalbingiau velionies asmenį aptarė jo paties sukurti eilėraščiai, išraiškingai tvirtais balsais paskaityti, minėtų abiejų baltimoriečių aktorių. J. Kazlauskas padeklamavo ilgą kūrinių, lyg ir poemėle — "Gėlių puotą", kur žmogaus gyvenimo trumpumas palyginamas su gėlės nors ir spalvingu, bet trumpalaikiu žybtelėjimu. Kitas N. Rastenio eilėraštis, skirtas jo paties motinai, labai tiko progai, nes gegužės 10-ji buvo Motinos Diena.

J. Palubinskas iškilmingai paskaitė patriotinio turinio velionies eilėraštį "Lietuva tik viena". Pagaliau jo poetinės kūrybos pyne užbagė našlė Julija, paskaitydama angliškai parašytą porą atrinktų eilėraščių: "The Things That Last" (dalykai, kurie išlieka) ir "Determination" (apsisprendimas).

J. Rastenienė negalinti atsistebėti savo a. a. vyro nepaprastu darbštumu. Ji ir dabar, jau metams praėjus po jo mirties, dar nepajėgianti sutvarkyti daugybę jo darbų: pilni stalčiai esą prigrūsti ne tik įvairių raštų, bet ir piešinių. Velionis domėjęsis ir darbavęsis net keliose meno srityse.

Motinos Dienos temai labai tiko a. a. Magd. Treiderienės prisiminimas. Savo būdo savybėmis ji buvusi tipiška lietuviška motina: kukli, nuoširdi, paslaugi ir visa širdimi atsidavusi savo šeimai. Neapsakomai mylėjusi savo vienturtę dukrėlę Eleutę.

Dvigubas tos dienos renginys išsiskyrė savo šaunu: turtingos vaisės, gyvomis gėlėmis papuošti stalai, prie kiekvieno svečio lėkštės padėliota velionies poeto nuotrauka su jo paties eilėraščiui. Našlė Julija vėliau išsitarė: "Padariau, ką galėjau ir ko Nadas pageidavo, dabar galiu ramiai laukti, kol jis mane pasišauks". (sm)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

BOSTONO LIETUVIAI

THE BALTIC HOLOCAUST

The Baltic Holocaust vardu birželio 14 d., sekmadienį, įvyko demonstracija Bostono mieste prie miesto rotušės. Demonstracija organizavo latviai, bet buvo pakviesti estai, lietuviai ir net ukrainiečiai.

Miesto rotušėje ant plačios ir ilgos praeinančios verandos rinkosi kalbėtojai, suneštos vėliavos. Latviai sunešė net 10, o lietuviams ir estams buvo leista tik po vieną. Žemai apačioje šios tribunos prie mūro sienos buvo pastatytas didelis stalas lyg altorius, o virš jo kabėjo balto beržo didelis kryžius. Ant stalo demonstrantai dėjo gėles. Ant mūro sienos buvo ištemptas didelis baltas kaspinas su užrašu: "The Baltic Holocaust. 600.000 Dead and Deported". O žemiau kalbėtojų tribunos užrašas "Freedom for Estonia, Latvia, Lithuania". Žemai rotušės aikštėje buvo apie 400 demonstrantų. Daug moterų pasipuošusios tautiniais rūbais.

Demonstracija buvo pradėta Amerikos himnu. Tada pakviestas Harvardo universiteto prof. Douglas Cooper vadovauti demonstracijos programai. Buvo perskaitytas Mass. gubernatoriaus Edward J. King proklamacija, prezidento Ronald Reagan laiškas. Latvių rev. Lauma Zusevics sukalbėjo invokaciją. Kalbėjo tautybių atstovai. Lietuvių jaunas inž. Almis Kuolas, gubernatoriaus atstovas Tautinės apsaugos brig. generolas Clamens, jaunas amerikietis Littman, kuris studijavo Varšuvoje kaip pasikeitimo studentas. Jis labai vykusiai supažindino su komunistine sistema. Jis buvęs apgyvendintas su kitu "studentu" viename kambaryje, bet anas nieko nesimokęs, o tik sekęs jį. Visi kalbėtojai kalbėjo apie baisų genocidą, kuriuo rusai nori sunaikinti tas pavergtas tautas. Brig. gen.

Cramer sakė, jog jūs išgyvenot ir pažįstat tą baisią sistemą, kalbėkit savo vaikams ir visam pasauliui apie ją, kad jis praregėtų. Kiti savo kalbose sakė, jog Amerikos žinių tarnyba šališkai informuoja, ar ir visai nenori kalbėti apie komunizmo daromus baisumus ir pavojų laisvajam pasauliui.

Miesto valdybos labai gerai įrengta garsiakalbių sistema. Kalbėtojų žodžiai aidėjo visoje aikštėje atsimušdami į Government Center didžiųjų mūsų sienas. Tačiau miestas sekmadienį buvo apituštis ir tur būt mažai kas girdėjo kalbėtojus ir jų įspėjimus apie komunizmo pavojų visam pasauliui.

Po visų kalbėtojų buvo sugiedoti Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnai. Apačioje netoli to "altoriaus" buvo sudeginta Sovietų Rusijos vėliava. Dviejų televizijos stočių filmininkai filmavo visą demonstraciją. Deja, vakare tik 7-tas kanalas per žinias apie pusės minutes laike perdavė trumpą žinutę apie šią demonstraciją. O sekančią dieną Bostono didieji dienraščiai nei vienu žodžiu neužsiminė apie šią demonstraciją, nors jiems buvo pranešta ir duota medžiagos. O gal žodis "holocaust" priklauso tik vienai tautybei?

Iš lietuvių dalyvavo: Moterų klubo narės ir šaulės tautiniais rūbais pasipuošusios. Dalyvavo Ivaškų tautinių šokių sambūrio šokėjai su plakatais, daug vyčių. Lietuvių plakatuose buvo užrašai: Communism brings only slavery not freedom, Lithuanians Born free not for Soviet slavery, We give blood for freedom, Disident Petkus for Nobel Peace price, Ugly Russian Bear get out of Lithuania, Soviets murdering priests in Lithuania ir daug kitų.

LIETUVIŲ AR ANGLŲ KALBA?

Laivės Varpas, perdavęs

platų reportažą iš Amerikos rytinio pakraščio lietuvių tautinių šokių šventės Hartforde, Conn., su ištraukomis iš sveikinimo kalbų, pabrėžė, kad toji šventė iškelė taip pat principinio pobūdžio klausimų. Vienas jų, — kalbėjo programos vedėjas Petras Viščinis, — tai kalba, kuria tautinių šokių grupės mokomos. Pasirodo, kad kai kurios jau vedamos anglų kalba. Vargiai tai galima pateisinti. Lietuvių tautinių šokių grupės turėtų ne tik mokyti tautinių šokių, bet taip pat įkvėpti lietuvišką dvasią ir prisirišimą prie lietuvių kalbos, be kurios sunku išlikti geru, sąmoningu lietuviu. Iš tikrųjų tautinių šokių grupės — tai lituanistinio švietimo praplėtimas. Neužmirškime kad mūsų tautiniai šokiai yra mėgiami ir populiarūs, jog mūsų jaunimas mielai jungiasi į tų šokių grupes. Tai reikia išnaudoti to jaunimo lietuviškam švietimui, kurio pagrindas — lietuvių kalba. Juk dabar lietuvių šokius atlieka net šveicarai ir kiti. Lietuvių tautinių šokių grupės turėtų skirtis nuo kitataučių sudarytų tokių grupių savo dvasia ir kalba. Lietuvių tautinių šokių grupių paskirtis — ne tik šokti, bet taip pat išlaikyti, stiprinti ir ugdyti lietuviybę. Lietuvių kalbos pakeitimas tose grupėse anglų kalba lietuviybę ne stiprina, bet silpnina.

Prie šios Viščinio kalbos reikėtų pridėti, kad tik paskutiniu atveju, kada nebėra kitos galimybės ir jaunimas nemoka lietuvių kalbos, tada reikia vartoti švietimą, svarbu, kad reprezentuojama Lietuva ir lietuviai.

(pž)

CAP COD

BENDRUOMENĖS VEIKLA

Gegužės mėn. 23 d. įvyko LB Cape Cod apylinkės metinis susirinkimas.

Pirmininkas V. Židžiūnas padarė smulkia pereinamųjų metų veiklos ir atliktų darbų bei finansinę apyskaitą.

Po pirmininko pranešimo dar buvo Revizijos komisijos pirm. F. Mandeikio pranešimas nurodant, kad knygos ir dokumentai vedami tvarkingai ir kad valdybos veikla užgirtina. Abu pranešimai susirinkimo vienbalsiai priimti.

Po to buvo darenkami du nauji valdybos nariai vietų, kurie jau išbuvo 3 metus. Buvo perrinktas P. Šlapelis, o vicepirmininkei G. Jančauskienei nebesutikus kandidatuoti, valdyba sutiko dirbti vienu nariu mažiau. Dabar valdybą sudaro: pirmininkas V. Židžiūnas, vicepirmininkas kultūriniam reikalams J. Rūtenis, išdininkas J. Jansonie-



Raskit kelią iš Nr.1 į Nr.2. Atsakymas 14 psl.

nė, sekretorius P. Šlapelis ir nariai J. Mikalauskas — Lietuvių Fondo atstovas ir E. Strazdienė — socialiniams reikalams. Pirm. V. Židžiūnas labai nuoširdžiai visų ir valdybos vardu padėkojo vicepirmininkei G. Jančauskienei už puikų bendradarbiavimą valdyboje, ir labai gerą organizaciją rengiant įvairius parengimus, loteriją, perrašant Cape Cod Lietuvių žinias ir kt. Taip pat išreiškė nuoširdžią padėką visiems tautiečiams, kurie bent koku būdu prisidėjo prie visų parengimų pasisekimo.

C. Mickūnas LB Krašto Tarybos vicepirmininkas gyvenantis Cape Cod pranešė, kad keletą iniciatorių Bostone nori įsteigti Lietuvių Kooperatinį bankelį. Nors ta idėja buvo keliamą jau prieš 15-20 metų, bet kol kas nepajudėjo. Verta susidomėti.

J. Rūtenis pranešė, kad reikėtų daryti dažniau kultūrinio pobūdžio susirinkimus.

E. Bliudnikas konkrečiai pasiūlė, kad reikėtų paskaitų liečiančių mūsų dabartinę būklę ir amžių kaip apie socialinį aprūpinimą medicare, apie testamentų sudarymą, kad lietuvių uždirbti pinigai nenuėitų į valdžios kasas (ištikus nelaimei be testamentu) nuosavybės tvarkymas, taksų investavimai ir kt. Visi tam pasiūlymui plojimu pritarė.

M. Biliūnas visų vardu padėkojo valdybai už puikų

visų bendradarbiavimą ir gerą apylinkės vadovavimą.

Poetas St. Santvaras nors suglaustai, bet labai įdomiai kalbėjo apie operos kūrybos meną ir pademonstravo iš juostos komp. J. Gaidelio ir St. Santvaro libretto operą "Dana", kuri buvo pastatyta su dideliu pasisekimu 1969 Chicagoje.

J. Mikalauskas paskaitė jau dažnai pasitaikantį laišką parašytą pusiau lietuviškai, pusiau angliškai. Siūlo kalbėti ir rašyti tik grynai lietuviškai.

Buvo pranešta, kad Birželio išvežimų minėjimas bus birželio mėn. 14 d. 12 val. Our Lady of Victory bažnyčioje.

Piknikas numatomas liepos 18 d. (jei lytų tai liepos 19 d.) p. F. Mandeikio sodyboje, ten kur ir pereinamais metais. Prašė visų galimai daugiau dovanų dėl loterijos pristatyti į pirm. V. Židžiūno namus. (jed)

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE

SET UP AND OPERATORS.

Must be experienced in New Britain & Davenport Machines. For expanding multiple spindle screw machine shop. Be able to set up work from blue prints & close tolerance. Paid benefits, good pay overtime.

NOLTE SCREW MACHINE PRODUCTS 5095 CROOKSHANK ROAD CINCINNATI, OHIO 45238 513-922-3622 (24-30)

TAPE LATHES MANUAL LATHES MANUAL VERTICAL BORING MILLS

MUST BE EXPERIENCED

Benefits include: VACATIONS HOLIDAYS HOSPITALIZATION PENSION PROFIT SHARING, ETC.

Personnel hours, Monday thru Friday 9 a.m. to 3 p.m.

Steel Products Corp. of Akron

1699 Commerce Dr. Stow, Ohio 44224 216-688-6633

PROJECT MANAGER

with Chemical Engineering Degree

GENERAL SUPERINTENDANT

with large integral engine compressor exp.

GAS COMPRESSOR MECHANICS

with gas engine compressor experience

MECHANICAL ASSEMBLY FOREMAN

PURCHASING AGENT

Apply call or send resume to

PLANT PROCESS EQUIPMENT INC.

P. O. Box 389

League City, Texas 77573

Attn. Clark Kennedy or Stephan Kennedy

(713) 332-2589

(25-31)

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

LANKĖSI CHICAGOJE

Veiklus visuomenininkas ir LB vienas iš steigėjų dr. Petras Vileišis, iš Waterburio, Conn., buvo atvykęs į Chicago, dalyvavo jubiliejiname I LITUANI operos spektaklyje, aplankė pažįstamus ir susitiko su lietuvių bendruomenės veikėjais. Dr. Petras Vileišis apgailestavo, kad negalėjo dalyvauti LB ir LJS suruoštoje New Yorke politinėje konferencijoje. Dr. P. Vileišis šiemet atšventė 75 metų amžiaus sukaktį, bet tebėra judrus ir domisi lietuviška veikla. Tebesisieloja veiks-

nių nesutarimais ir mano, kad aukštesnių tikslų vardan galima rasti bendrą kalbą, pamirštant asmenines ambicijas. Prisiminė LB kūrimosi laiką, kada buvo daug didesni pažiūrų skirtumai, bet visų gera valia, jie buvo nugalėti. Lietuvių interesai reikalauja koordinuotos veiklos.

LB veikėjas Vladas Mažeika su žmona Eugenija iš Caracas, Venezuelos, lanko savo gimines JAV ir Kanadoje. Chicagoje dalyvavo operos I LITUANI premjeroje ir susitiko su PLB valdybos nariais — Vaclovu

Kleiza ir Antanu Juodvalkiu. Susitikime buvo pasiūlyta apie Venezuelos lietuvių veiklą bei problemas ir papasakota apie PLB valdybos planus. Venezueloje yra išrinkta nauja LB Krašto valdyba, pirmininkaujama Vytauto Dambrovos, į kurią dedamos viltys, kad pasireiškę nelygumai tarp sielovados ir pasauliečių veikėjų, bus išlyginti. Vl. ir E. Mažeikai didelį dėmesį skiria jaunimui. Rasa Šoliūnaitė pakviesta bent savaitei sustoti Venezueloje ir pabendrauti su jaunimu. Rasa Šoliūnaitė žada pabuvoti Pietų Amerikoje ištisus du mėnesius ir dalyvauti jaunimo stovyklose. Mažeikai lydimi A. Veselkienės, išvyko į Kanadą pas dail. Tamošaičius.

formaciją pateikė pati solistė. Ji pasiryžusi apvažinėti su rečitaliais didesnes lietuvių kolonijas, kad sukeltų lėšų plokštelei išleisti.

Chicagoje numatomi šie renginiai: š. m. birželio 27 d. 7 val. vak. Ateitininkų namuose, Lemonte, įvyks vakarienė, o rečitalis — 1982 m. vasario 2 d. Jaunimo Centre.

Komitetas kviečia visą lietuviškąją visuomenę savo auka ar prenumerata prisidėti prie mūsų žymiosios solistės Ginos Čapkauskienės plokštelės išleidimo. Čekius, išrašytus — Gina Čapkauskas Record Fund — vardu siųsti išdininko adresu.

Operos solistė G. Čapkauskienė su koncertais yra aplankiusi didesnes lietuvių kolonijas JAV, Kanadoje, Australijoje ir Europoje. Atėjo laikas įamžinti gražųjį balsą plokštelėje, kad galėtų pasiklausti visi plačiai išsisklaidę lietuviai.

PASIRODYS SOLISTĖS G. ČAPKAUSKIENĖS PLOKŠTELĖ

Solistės Ginos Čapkauskienės plokštelei išleisti komitetas sudarytas iš šių asmenų: pirmininkas Jonas Talandis, (2560 Oakwood Ter., Olympia Fields, Ill. 60461, telef. 312-748-2543), vicepirm. dr. Alina Lipskienė, sekretorė Birutė Kožicienė, išdininkas Juozas Šulaitis, (1237 Woodside Rd., La Grange Park, Ill., telef. 312-354-3898), muzikinės dalies vadovas Alvydas Vasaitis, technikiniai paruošėjai — Vladas Stropus ir Anatolijus Šlutas. Formuojamos įvairios komisijos: rečitalio ir banketo, aukų rinkimo, informacijos ir kitos.

Komiteto posėdis įvyko š. m. birželio 12 d. Jaunimo Centre, kuriame dalyvavo ir solistė Gina Čapkauskienė. Posėdžiui pirmininkavo Jonas Talandis. Nesant muzikino vadovo A. Vasaičio (paskutinė diena prieš operos premjerą), techniškai reikalai nebuvo aptarti, bet pasikalbėta finansų ir jų organizavimo reikalais. Apie plokštelės išleidimą gerą in-

LIETUVIŲ GYDYYTOJŲ SUAŽIAVIMAS

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos XIII-tas suvažiavimas įvyks šių metų rugsėjo mėn. 5-6 dienomis Chicagoje, Continental Plaza viešbutyje.

Suvažiavimo mokslinė programa rūpinasi dr. Jonas Daugirdas. Mokslinės programos tema: Skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opaligų tyrimas bei terapija. Mokslinėje programoje bus perduodamos paskutinės žinios apie naujus opaligų diagnozės ir terapijos būdus. Bus svarstomos opaligų problemos iš įvairių medicinos ir chirurgijos specialistų perspektyvų: Internisto, Roentgenologo, Patologo, Farmakologo, Chirurgo ir Onkologo.

Dėl smulkesnių žinių apie suvažiavimą teirautis pas dr. Aliną Lipskienę, 1533 Stonegate Rd., La Grange Park, Ill. 60525. Telefonas: 312-352-7719.

• **Korp! Neo-Lithuania** išvykoje, kuri vyr. valdybos rengiama ilgajame darbo šventės savaitgalyje, rugsėjo 5-6 d., Jonynų vasarvietėje, bus nagrinėjami iš-eivijos kultūriniai reikalai, o taip pat jaunosios kartos dalyvavimas kultūrinėje veikloje. Pramoginėje dalyje numatytas koncertas, abu vakarus gros neolituonų orkestras. Jonynų vasarvietė yra Chesterton, Ind., netoli Beverly Shores. Nakvynės rezervuotos greitame motelyje. Tikimasi ir laukiama gausaus filisterių ir korporančių bei korporantų dalyvavimo.

LIETUVIŲ LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

1981 m. š. A. Lietuvių lauko teniso pirmenybės įvyks ši savaitgalį birželio 27-28 d. d., Marquette Parko teniso aikštėse, W. 67th St. & St. Louis, Chicago, Ill. Vykdo — Chicago Lietuvių Teniso Klubas.

Pradžią — 9:00 AM. Registracija — 8:30 AM. Antros dienos laikai bus pranešta vietoje.

Programa: Vyrų A vienetą, Vyrų B vienetą, Moterų vienetą, Vyrų senjorų (45 m. ir vyresnių) vienetą, Jaunių 18 m. ir jaunesnių vienetą, Mergaičių (18 m. ir jaun.) vienetą, Vyrų A dvejetą, Vyrų B dvejetą, Moterų dvejetą. Jei pakaks laiko, bus vykdomas ir mišrus dvejetas. Klasifikacija — pagal žaidėjo amžių 1981 m. birželio 27 d.

Dalyvavimas atviras visiems žaidėjams.

Dalyvių registracija atliekama šiuo adresu: Mr. A. Kušeliauskas, 6636 S. Francisco Ave., Chicago, Illinois 60629. Tel. (312) 434-2265.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ



Puikiausius kailius
Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Normaną Buršteiną

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 3/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitorių įdėjus atitinkama suma.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

**Saint
Anthony
Savings**



1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENISKAS PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463



Vida Kriauciūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

BIRŽELIO TREMIMŲ MINĖJIMAS

Birželio tremimų minėjimas buvo atliktas birželio 14 d. Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre. Pradėtas vėliavų įnešimu, kuriam vadovavo Juozas Kinčius.

Invokaciją sukalbėjo Ev. Luteronų kun. dr. Mihkel Soovik. Amerikos himną giedojo Michigano operos sopranas Astra Kalniņš. Atidaromąjį žodį tarė Baltų Komiteto pirmininkas estas Raimond Tralla. Jis savo žodyje paminėjo, kad sukanka 41 m. nuo Baltų kraštų okupacijos ir 40 m. nuo masinių Estijos, Latvijos ir Lietuvos žmonių į Sibirą deportacijų. Yra skaičiuojama, kad nuo birželio 1940 m. iki rugsėjo 1941 m. komunistai iš Baltijos kraštų Sibiran išvežė 120,686 žmones. Estijos 53,547 vyrai ir 6,420 moterys. Latvijos 23,076 vyrus ir 7,218 moterų, Lietuvos 16,633 vyrus ir 13,852 moterys.

Estų pora Leelo Valdsaar — Basham — fleita ir jos vyras, pirmasis smuikas Detroito Simfoniniame Orkestre, Gleen Basham atli-

ko porą estų melodijų. Renėjus, kurie šiais metais yra estai, tenka sveikinti, kad jie meninę programą nenugrudo į galą, bet išdėstė. Tokiu būdu ją galėjo išklaisyti ir į paminėjimą atvykęs Michigano gubernatorius W. Milliken, kuris tarė žodį ir perskaitė savo — Michigano gubernatoriaus proklamaciją.

Pagrindinę kalbą pasakė buvęs 20 Distrikto teisėjas Arpo Yemen. Dvi lietuvaitės Kristina ir Regina Butkūnaitės gitara pritariant padainavo: "Vasaros lapai", "Tau, mama", "Kaip aras pašautas" ir "Ąžuolų šlamėsys".

Minėjimui buvo gautos trys proklamacijos: Michigano gubernatoriaus, Detroito miesto mero ir Southfieldo mero.

Paruoštą rezoliuciją perskaitė latvis Juris Ozols.

Paminėjimą pravedė dr. Stefanija Brizgytė-Miškinienė, lietuvių atstovė Baltų komitete.

Programos gale buvo sugiedoti trijų Baltų valstybių himnai. Minėjime dalyvavo virš dviejų šimtų žmonių. Žinoma trims tautoms toks skaičius yra per mažas.

LOS ANGELES

GRAZIAI PAMINĖTAS A.L.T. S-GOS SEIMAS

Š. m. birželio mėn. 12 d. Los Angeles Tautinės Sąjungos skyriaus valdyba pakvietė savo narius su šeimomis į informacinį susirinkimą - pobuvį Tautinių Namų patalpose.

Skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė atidarė susirinkimą ir padėjo nariams bei svečiams už tokį gaušų atsilankymą. Savo išsamame pranešime apie Detroito seimą, ji kaip buvusi to seimo sekretorė vaizdžiai nušvietė visą seimo eigą, diskusijas, svarstybas bei nutarimus. Kiek plačiau apsisistojė prie darbotvarkės punkto "skyrių pranešimai", kuriame ji pati aktyviai dalyvavo. Susumavus šiuos pranešimus, ji priėjo išvados, kad Los Angeles skyrius ne tik savo narių skaičiumi, bet ir veikla rikiuojasi pirmaujančiųjų eilėse.

Kai prieš keturis metus labai aktyvus skyriaus narys Vytautas Čekanauskas buvo paskirtas Lietuvos generaliniu garbės konsulu Los Angeles mieste ir penki aktyviausi skyriaus nariai tapo išrinkti į Sąjungos Valdybą, atrodė, kad be šių narių skyrius apsnus ir veikla sumažės. Tai neįvyko. Skyrius šalia Sąjungos Valdybos dar daugiau sujudo ir sustiprėjo. Įstojo naujų narių ir tapome pajėgesni. Stambiau finansiniai buvo paremta "Dirva", seimas ir atnaujintasis filmas "Antanas Smetona Amerikoje".

Platesnį pranešimą apie filmą padarė buvęs Sąjungos pirmininkas Antanas Mažeika. Filmą jau mūsų rankose, bus dar padaryta mažų pataisymų bei papildymų. Kaina labai pakilo, turimo suaukoto fondo neužtenka, dar trūksta tūkstantinės — ieškome rėmėjų. Ateinantį rudenį bus suiruotas šio filmo Los Angeles lietuvių visuomenei pristatymas.

Po šių oficialių pranešimų valdyba pakvietė svečius kavutei ir kuklioms vaišėms. Ta pačia proga buvo atšvėstas pirmininkės Rūtos Sakienės vardadienis ir palinkėta sėkmės ir ištvermės dirbti ir toliau visuomeninį darbą. Svečiai besivaišindami jaukioje nuotaiškoj praleido visą vakarą ir dauguma jų pasiliko ligi dvyliktos valandos nakties — t. y. birželio tryliktosios, kad galėtų pasveikinti antaninių proga buvusį Sąjungos pirmininką Antaną Mažėiką. (jm)

• Dalia ir Vytautas Gedgaudai š. m. birželio 7 d. Kalifornijoje Redlands universitete gavo diplomus "Bachelors of Science in Business Administration".

Floridos lietuvai



Ramunė Aušrotaitė-Wiener savo kabinete.

SUNKUS KELIAS SIEKiant PROFESIJOS

Ramunė Aušrotaitė-Wiener turėjo nugalėti daug kliūčių siekdama dabartinio mokslo laipsnio. Bet dabar ji gali šypsotis, apvainikavusi savo darbą diplomu.

Prieš 40 metų, jau bolševikų okupuotame Kaune, ji išvydo šį pasaulį. Kaip ir daugelis bėgusių "nuo maro, bado ir nuo bolševizmo grįžimo į okupuojamą Lietuvą", ji su tėvais pasitraukė į Austriją ir kai tik sąlygos leido, emigravo į Vėnezuelą. Ten baigė katalikių vienuolių išlaikomą gimnaziją ir jau 1960 m. su tėvais persikėlė į JAV.

Kaip ir visų ateivių, taip ir jos tėvų pradžia čia buvo sunki. Tačiau, gyvenimo dangus visiškai apsiniaukė, kai 1962 m. gruodį mirė jos tėvas. Atrodė, kad visos viltys pasiekti aukštesnį mokslą medicinos srityje, paliks tik svajų pasaulyje.

Tačiau Ramunė neapsileido, nenustojo ryžto: dirbdama St. Agnes ligoninėje, White Plains, N. Y. Ji studijavo ir dirbo branduolinės medicinos srityje. Kiek vėliau ji pakilo kelis laipsnius bakteriologijos žinių šakoje. Ir jau 1975 m. pasiekė "Registered Nurse" titulą. 1977 m. tęsė studijas epidemiologijos pažinimo srityje. Dabar dirbdama šioje šakoje, North Ridge General ligoninėje, Pampano Beach, Fl. ji tariasi su užkrečiamųjų ligų gydytoju, o esant reikalui jai taip pat tenka susisiekti su Centers for Disease Control.

Šiame darbe ji kvalifikavosi, lankydama 18 įvairių seminarų-suvažiavimų. Juose šių sričių žinovai supažindindavo klausytojus su besikeičiančia epidemiologi-

jų kontrole ligoninėse. Mat, tik pusiau sergantis asmuo, patekęs į ligoninę, gali sunkiai susirgti kokia nors užkrečiama liga. Jos oficialus titulas yra Medical Technologist of A.S.C.P. — American Society of Clinical Pathologists.

1981 m. ji buvo išrinkta pirmininke Infection's Control Nurses of Broward County. Ji gali džiaugtis savo atsiektais laimėjimais.

Br. Aušrotas

FLORIDOS ŠAULIŲ KUOPOS "AUŠRA" VEIKLA

Balandžio 25 d. kuopos valdyba suruošė gegužinę North Miami Haulover Parke. Šaulės paruošė skanias ir gausias vaišes. Pajvairinimui buvo lietuviškų plokštelių muzika bei dainos. Susirinkę šauliai ir svečiai linksmai praleido vasaros popietę.

Kuopos pirmininkas M. Vitkus nupirko iš dail. Jurgutienės didelį spalvotą šaulių Sąjungos įkūrėjo V. Pūtvio portretą ir padovanojo kuopai.

Gegužės 25 d. per Kapų puošimo dieną, šauliai ir rėmėjai aplankė Lietuvos karių, šaulių ir kitų lietuvių kapus. Ant kapų uždėjo gėles, lietuviškas vėliavėles ir buvo sukalbėtos maldos.

Pompano Beach ir Fort Lauderdale palaidoti šie lietuviai kariai ir šauliai: plk. A. Liutermoza, E. Rudaitis, E. Unger, C. Mošinskienė ir H. Geištarienė. Po kapų lankymo, šaulė H. Unger, pavaišino savo bute, kapų lankytojus.

Gegužės 17 d. dr. K. Pautienis iš Floridos buvo nuvykęs Clevelandą į Kar. A. Juozavičiaus šaulių kuopos dvimetinį susirinkimą. Jis yra tos kuopos garbės narys ir 8 metus buvo tos kuopos pirmininku.

Lapkričio pabaigoje kuopa ruošia Lietuvos kariuomenės atsikūrimo minėjimą Fort Lauderdale.

(kp)

\$\$ VEHICLE BARGAINS \$\$

JEEPS, CARS, TRUCKS

AVAILABLE THRU GOVERNMENT AGENCIES IN YOUR AREA.
MANY SELL FOR UNDER \$200.
Call 602-941-8014, Ext. 4669
FOR INFORMATION ON HOW TO PURCHASE.

(24-27)

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530



RITA MATAS

ISTAIGOS

ADMINISTRATORE

PILNATEISE NEKILNOJAMOJO TURTO
ĮVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)

LCMLS — Lake County

RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba jeigu jums reikia namų įvertintojo mokėsių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.



501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530



JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VĖRVEJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

TAUTYBIŲ FESTIVALIS DAYTONE

Jau 8-ti metai kai Daytono tautybės ruošia didžiulius Festivalius. Kasmet jie gerėja ne tik lankytojų skaičiumi, bet ir pasirodymu. Šiais metais dalyvavo 34 tautybės, sutraukusios apie 48.000 lankytojų.

Kaip ir kitur įvairiaspalvės tautybės supažindino gausius lankytojus su savo krašto istorija, meno gaminiiais, tautiškiais valgiais, muzika ir tautiniais šokiais.

Šiame Festivalyje dalyvavo ir lietuviai, globojami lietuvių kultūrinio komiteto, kuriam šiais metais vadovauja Aldona Ryan. Šiam festivaliui vadovavo ir darbą pavyzdinčiai atliko Elinor Sluzas ir Judy Petrokas su daugeliu moterų ir vyrų pagalba.

Lietuvių paviljonas susidėjo iš lietuviškų valgių, net 13 įvairių lietuviškų gaminių: kugelis, šalti barščiai, lašinuočiai, lietuviški grybai ir visa eilė kitų patrauklių valgių. Jau šeštadienio vakare buvo viskas išparduota, todėl apie vidurnaktį gausus būrys savanorių susirinko ir pagamino valgių sekmdieniu.

Lietuviškame paviljone buvo galima įsigyti gintaro, juostelių, audinių, lietuviškų knygų ir plokštelių. Taip pat buvo rodoma kaip dalyti velykiniai margučiai ir gaminami kalėdiniai papuošalai.

Greg Blum suorganizavo tautinių šokių grupę, daugumoje iš universiteto studentų, kurie pašoko keletą lietuviškų tautinių šokių. Atliko gražiai.

Šių metų festivalio motu buvo: Muzika — tarptautinė kalba. Kreiptasi į Čiurlionio Ansamblio vadovus pagalbos. Dėka Onos Mikulskienės atvyko Aukšė Bankaitytė, Elenutė Muliolytė, Jonas Muliolis ir Rytas Urbaitis, kurie tautiniuose rūbuose, lietuviškoje sodyboje išgrojo beveik 20 valandų.

Tūkstančiai įvairaus amžiaus lankytojų sustojo, klausėsi jų muzikos, teiravosi apie instrumentus, susidomėjimas didžiausias. Šie keturi jaunieji čiurlioniečiai taip pat atliko penketą dalykų didžiojoje scenoje prieš tūkstantinę minią. Labai šiltai buvo priimti. Mūsų

Iš Klaipėdos atėjo liūdna žinia. Ten š. m. gegužės 14 d. mirė poetas Salys Šmerauskas-Šemerys.

Velionis buvo gimęs 1898 m. gegužės 21 d. Vilkaviškyje. Nuo pat jaunystės dienų domėjosi grožine literatūra ir fizika. Rašyti pradėjo būdamas trečioje klasėje. Kūrė eilėraščius, pasakėčias ir poetas. Jo pirmieji kūriniai buvo atspaus-

ypatingi svečiai iš Clevelando taip pat grojo bažnyčioje, lietuviškų pamaldų metu. Labai jautriai nuskambėjo ir viskas praėjo šventiškoje nuotaikoje.

Nors kanklininkai grįžo į namus su sutinusiais pirštais, o Jonukas su sutinusiomis lūpos, bet jie savo misiją Daytono festivalyje atliko pasigėrėtinai, su dideliu pasisekimu ir gražiai atstovavo Lietuvą.

Padėka visiems, kurie prisidėjo ir mūsų jauniems menininkams iš Clevelando, kurie paaugojo savo savaitgalį mūsų tautos labui. (d)

dinti dar prieš pirmąjį pasaulinį karą satyros laikraštelyje "Garnyje" slapyvardžiu Tadas Mardonius. Pirmas jo eilėraštis "Auštant" buvo atspausdintas 1917 m. "Aušrinėje".

Salys Šmerauskas-Šemerys į Klaipėdą atvyko 1927 m. mokytojauti į Lietuvių gimnaziją ir čia dėstė lietuvių kalbą. Gimnazijoje man teko būti jo mokiniu. Velionį viliojo jūrų romantika. Plaukiojant jūromis, fantazijai — erdvė be ribų! Mokydamas mus gimnazijoje liuoslaikiu rašė eilėraščius ir aišku apie Baltiją, jūrą, buriuotojus ir laivus. Taip nuo Vilkaviškio žmogus visa savo širdimi pamilo ne tik jūrą, bet ir mūsų gražųjį pajūrį su savo kopomis ir smėlynais.

1927 m. jis buvo priimtas į Klaipėdos Jacht Klubą, kuris tais metais įsistatė. Tad Salį Šmerauską-Šemerį galima skaityti Klaipėdos Jacht Klubo pioniūru. Ir tuo metu atėjo proga įsigyti jam nuosavą jachtą, kuri turėjo gražią praeitį ir garbingą savinin-

ką, vaistininką K. Mažoną, dabar gyvenantį Parmoje, Ohio. Jachtos vardas buvo "Gulbė", bet nenorėdamas puošti garbingą jachtos vardą, Salys Šmerauskas-Šemerys krikštija jachtą vardu "Tegu". Visi mes atvykę į Klaipėdą, buvome naujokai buriavimo sporte. Prasadėjo pamokos, buriavimo treniravimas, mokymas prasilenkimo taisyklių, vandens kelių ženklai ir kas svarbiausia burių ir jachtos priežiūra. Daug laiko tam paskyrė Salys Šmerauskas-Šemerys ir net savo eilėraščiuose mini laivo dalis, takelą, vėjus ir jų kryptis. Jūrų skautai mielai buvo kviečiami į jo jachtą įvairiomis kelionėmis, sudarydami jo jachtos įgulą, nes Klaipėdos Jacht Klubas anais laikais neturėjo jaunimo kuris galėtų papildyti jachtų įgulas.

Antras pasaulinis karas užgriovė Europą. Dalis Klaipėdos Jacht Klubų jachtų buvo atburiuota į šventosios uostą, bet "Tegu" dar laikinai liko Klaipėdoje.

1944 metais rudenį S. Šmerauską-Šemerį išvežė darbams į Vokietiją, ten jam teko pergyventi miestų bombardavimus, vėliau sovietų artilerijos ugnį ir galų gale, išvengus visas karo baisenybes, grįžti į Lietuvą — Klaipėdą.

Tą ką jis rado iš savo jachtos "Tegu" Salys Šmerauskas-Šemerys man rašė: "stiebu nėra, žiemos metu sunaudojo kurui, burės išvogtos, švininis kylys numontuotas ir dingo, o su jachta būtų galima tik buives transportuoti."

Bet ir čia senas buriuotojas nenustoja vilties. Bėmokytojaudamas buvusioje Vytauto Didžiojo gimnazijoje liuoslaikiu organizuoja buriavimo kursus ir tampa buriavimo instruktoriumi, su pasididžiavimu man rašo, "kad priauginome gražaus jaunimo ir gerų Lietuvos buriuotojus."

Jam buvo pavesta parašyti Klaipėdos buriuotojų ir Klaipėdos Jacht Klubų istoriją. Ar šitas veiklas buvo baigtas — nežinau. Žinau tik tiek, kad Salys Šmerauskas-Šemerys kreipėsi į senus Klaipėdos buriuotojus kai kuriais istoriniais klausimais.

Ir taip poetas, buriuotojas Saliys Šmerauskas-Šemerys iki paskutinės minutės sielojosi Lietuvos buriuotojų gyvenimu.

Senas Buriuotojau, tebūnie Tau lengva Lietuvos pajūrio žemelė.

L. Knopfmilleris

Kadangi jūs galvojate apie savo pinigus, yra gerai turėti užnugary stipriausį Ohio banką.

Šiais ekonomiškais laikais yra saugu turėti ryšį su AmeriTrust. Kadangi tai yra valstijos didžiausias ir stipriausias bankas, jūsų pinigai padėti AmeriTrust yra nemažiau saugūs kaip kitur.

Jeigu jūs ieškote užtikrinto taupymo plano, mes turime daugelį jų pasirinkimui — taupymo sąskaita, pajamų sąskaita, pensijų taupymo planas, aukšto procento "money-market" sertifikatai ir kiti. Ir visa tai yra apdrausta federalinės vyriausybės iki 100,000 dolerių.

Jei jūs atidarote čekių sąskaitą, mes siūlome keletą skirtingų rūšių, įskaitant naują procentus mokantį čekių planą.

Jeigu jums reikalinga paskola, ar norite kredito kortelės arba norėtumėte pradėti šeimos fondą, AmeriTrust gali jums padėti. Ir turėdami 84 skyrius ir tuziną Fast Cashier (R) mašinas visoje Cuyahoga apskrity, mes siūlome patogiausią bankinę operaciją mieste.

Sustokite bet kuriame AmeriTrust skyriuje tuoj pat ir duokite pradžią sėkmingai eigai.

AmeriTrust

Member FDIC

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ



amber studios, inc.

505 East 185 Street;
Euclid, Ohio 44119
Tel. 531-3500

Pas mus rasite didelį pasirinkimą meno išdirbinių (keramikos ir skulptūros), žinomų menininkų paveikslų, foto darbų, meno reikmenų ir gintaro papuošalų. Didelis paveikslų ir foto rėmų pasirinkimas ir jų įrėmavimas, bus atliktas pagal jūsų pageidavimus.

Šį mėnesį specialiai žymima N. Palubinskienės grafika.

Suaugusiems audimo pamokos ketvirtadieniais su B. Kasperavičiene.

Meno pamokos pirmadieniais ir antradieniais su Rimu Laniausku.

Studija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12-6 val. vak., antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 12-9 val. vak. šeštadieniais nuo 10-6 val. val. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

CLEVELANDIEČIŲ AUKOS AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI

1981 metais iki birželio mėn. 1 d. aukojo:

Po \$100.00 — dr. J. Maurukas, A. Pautienis.

\$75.00 — L.S.S.T. Kar. A. Juozapavičiaus kuopa (auka birželio minėjimui).

\$60.00 — J. Kristolaitis.
Po \$50.00 — dr. V. Bložė, dr. prof. J. Jucaitis, dr. V. ir A. Mauručiai, A. Plavičius, W. ir J. Rogers.

Po \$30.00 — dr. E. Juodėnas, dr. J. Mačiulis, dr. J. ir I. Stankaičiai, P. Tamulionis, dr. D. Tamulionytė.

\$25.00 — J. Balbatas, A. Bielskus, K. ir V. Gaižučiai, A. ir E. Garkai, V. ir J. Janušiai, A. ir K. Laikūnai, A. Mackuvienė, A. Minkūnas, J. P. Nasvytis, B. Natkevičiūtė, Z. ir S. Obenieniai, V. ir I. Sniečkai, I. Stankus, M. ir J. Švarcai, K. Vilimienė.

Po \$20.00 — J. Augustinavičius, P. ir O. Banioniai, R. Bridžius, J. Budrienė, K. Cijunskas, P. ir T. Gaižauskai, S. ir V. Gedgaudai, dr. S. Jankauskas, dr. I. ir A. Jasiai, M. Ješmantienė, A. Karklius, J. Klimaitienė, A. ir E. Lužai, K. Mažonas, E. ir B. Nainiai, A. R. Petrauskis, Vl. ir A. Petukauskai, J. Pivoriūnas, dr. V. ir D. Puškoriai, M. Rudaitienė, J. Stravinskas, V. ir A. Šenbergai, V. Tamulis, J. Valys.

Po \$15.00 — A. Kasulaitis, H. Kripavičius, S. Radzevičiūtė, V. ir D. Ramoniai, J. ir A. Raskauskas, K. ir J. Sniečkai, A. Styra, dr. E. ir R. Šilbali, K. Vaičieliūnienė, P. ir O. Žilinskai.

GALVOSŪKIO SPRENDIMAI



Po \$10.00 — L. Banis, V. Benokraitis, M. Blynas, A. Brazaitienė, S. Butrimas, J. Cijunskas, V. Čepukaitis, D. Čipkienė, G. ir J. Čyvai, Z. Dautartas, V. Dautas, dr. D. ir R. Degėšiai, J. De Righter, A. ir V. Giedraičiai, kun. A. Goldikovskis, S. ir H. Idzeliai, I. ir M. Janavičiai, J. Jankus, F. ir J. Jasinevičiai, I. Jonaitienė, A. Jonaitis, F. Juras, K. Karalis, B. Karklius, B. J. Kazėnai, A. Kazlas, P. Kliorys, V. Knistautas, P. Kudukis, S. ir S. Laniauskai, I. Laurinaitienė, S. Lazdinis, J. ir S. Lozoraitis, V. Maciejauskas, B. Malcanienė, Mažeikienė, A. ir O. Mikulskiai, L. Nagevičius, J. Naujokaitis, P. Neimanas, K. ir O. Palubinskas, V. Petrus, V. ir G. Plečkaičiai, A. Puškoriūtė, J. ir A. Rastenis, J. Skavičius, B. Smetonienė, B. ir R. Snarskiai, J. Stempužis, V. Stimburienė, V. ir J. Suogis, V. Šamatauskas, V. Širvinis, A. Tamulionis, H. ir R. Tatai, K. Tijūnėlis, P. Vainigis, P. ir J. Venciai, J. Virbali, J. Zagarskas, R. ir A. Zorska, B. Žiugžda, K. ir O. Gygai.

Po \$8.00 — A. A. ir J. Balas, J. Žygas.

Po \$7.00 — M. Bujokienė, J. ir I. Juodišius.

Po \$5.00 — kun. J. Bacevičius, Vl. Bacevičius, Vl. Bačiulis, K. Balaišis, M. Barniškaitė, V. Bartuška, I. Belzinskas, R. Brazaitienė, K. Bruožis, J. Citulis, V. L. Cijunskai, E. Gausienė, B. Gedvilienė, S. ir J. Ignatavičius, J. Jakštas, B. Karklius, E. Krygerienė, J. Lepška, Pr. Marcinkus, D. Mikoliūnienė, V. ir A. Miškinis, S. Nastopka, G. Natkevičienė, A. Praškevičius, V. Ramūnas, A. Sadauskas, J. ir E. Saikai, J. Šlapelis, I. Verbyla, M. Vinclovas, A. Žakys, P. Zigmantas, J. ir J. Žiogras.

Po \$4.00 — Vl. ir M. Matulioniai, J. Minkūnienė.

Po \$3.00 — O. Dailydienė, E. Stempužienė, E. Vyšniauskienė.

Po \$2.00 — K. Kalvaitienė, J. Kavalis, A. V. Matulionis, A. Nevulis, W.

Rice, J. Velykis.

\$4.00 gauta be pavardžių.

Aukų rinkliava yra tęsiama toliau. Kas dar neaukojo, prašomas savo auką prisijungti išdininkui Br. Nainiui, 18414 Landseer Rd., Cleveland, Ohio 44119.

ALT Clevelando
Skyriaus Valdyba

TAISAU televizijos, radijo ir stereo aparatus, taip pat elektros namų reikmenis, pravedu elektrą. Skambinti po 5-tos val. telef.: 531-2568. (21-22)

CLEVELANDO PARENGIMAI

• LIEPOS 12 D. Žalgirio šaulių kuopos tradicinė gegužinė.

• LIEPOS 19 D. ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė.

• LIEPOS 26 D. pensininkų gegužinė.

• RUGPIŪČIO 2 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė.

• RUGPIŪČIO 5-9 D. A.L. R.K. Moterų Sąjungos 39-sis seimas Clevelande DMNP. parapijoje.

• RUGPIŪČIO 8-9 d. Dail. Reginos Petrutienės tautodailės darbų paroda DMNP parapijos didžiojoje salėje.

• RUGPIŪČIO 16 d. Balfo gegužinė.

• RUGPIŪČIO 30 D. — Lietuvių klubo metinė gegužinė Austrian Picnic Ground.

• RUGSĖJO 5 D. Tautos šventė. Rengia LB Clevelando apylinkė.

• RUGSĖJO 13 d. Abiturientų balius. Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

• RUGSĖJO 19 D. 1941 metų sukilimo minėjimas.

• RUGSĖJO 20 D. pietūs žurnalui "Karys" paremti. Rengia L.K.V.S. "Ramovė" Clevelando skyrius, Lietuvų namuose.

• RUGSĖJO 26 D. Vasarą palydint balius Lietuvų Namuose. Rengia Neringos skaučių tuntas.

• RUGSĖJO 26-27 D. Menininko Baltuonio medžio drožinių paroda. Rengia: Lietuvos Vyčių 25 kuopa.

• SPALIO 3 D. Vaidinimas "Tėvas ir sūnus" (J. Grušo). Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

• SPALIO 10 D. Korp! Neo-Lithuania metinė šventė-balius Lietuviu Namuose.

• SPALIO 18 D. prof. J. Žilevičiaus 90 metų amžiaus suakties minėjimas. Akademijakonzertas. Ruošia Čiurlionio Ansamblis.

• SPALIO 31 — LAPKRIČIO 1 D. D. Lietuvų Dienos. Rengia LB Clevelando apylinkė.

• LAPKRIČIO 7-8 D. Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas, Clevelande.

• LAPKRIČIO 22 D. 41 metų sukilimo minėjimas Naujos parapijos salėje.

• LAPKRIČIO 28 D. Kariuomenės šventės minėjimas. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius Lietuvų namuose.

• 1982 M. BALANDŽIO 17 D. Dirvai paremti Pavasarinis balius Lietuvų Namuose.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A



Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki

\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS

ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.





CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

• Vladas Šniolis, buvęs clevelandietis, dabar gyvenąs Palm Beach, Floridoje, savo vardinių progą Dirvai paremti atsiuntė 12 dol.

Ačiū už paramą ir linkime linksmų vardinių.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

A. Verbickas, Chicago ..	3.00
J. Andrašūnas, Chicago ..	3.00
M. Vaičiūnė, Santa Monica	3.00
J. Tallat-Kelpša, Chicago	3.00
M. Jasėnas, Binghamton	8.00
M. Jasiūnienė, Evanston	3.00
Lietuvių Tautinių Šokių Festivalis Hartforde ..	30.00
V. Mitchell, Taylor	1.00
Br. Paliulionis, Cicero ..	3.00
I. Ramonas, Orland Park	10.00
VI. Dautartas,	
Willoughby Hills	8.00
P. Palšis, Chicago	3.00
J. Šlapelis, Cleveland ..	3.00
J. Kapčius, Juno Beach	3.00
M. Lembertas,	
Santa Monica	3.00
A. Veliuona, Baltimore ..	3.00
V. Petkus, Lakeline	8.00
J. Atkočaitis, Detroit	3.00
V. Besperaitis, Topanga ..	3.00
A. Česonis, Linwood	3.00
G. Biskis, Clarendon Hills	13.00
A. Rinkus, St. Petersburg	5.00
V. Mackus, Chicago	3.00
X. Y., Chicago	8.00
K. Leknius, Shelby	10.00
V. Gadlauskas, Ridgewood	3.00
Br. Krištopaitis, Chicago	5.00
V. Kliorys, Euclid	3.00
V. Januška, St. Germain	3.00
V. Skridulaitis,	
N. Zelandija	20.00
A. Dirsė, St. Petersburg	8.00
Dr. K. Pautienis,	
Pompano Beach	5.00
J. Taruška, St. Petersburg	8.00
E. Sližys, Indine Village	13.00
Kalifornijos Lietuvių Radijo Klubas	
Valdyba	10.00
S. Bajorinas, Waterbury	3.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.



Baisiojo birželio minėjime birželio 14 d. Edgewater parke, Čiurlionio ansamblis ir latvių jungtinis choras.

Baisiųjų Birželio įvykių minėjimas

Birželio mėn. 13-14 d., ALT Clevelando skyrius, drauge su Latvių ir Estų Išlaisvinimo Komitetais, suruošė iškilmingą protesto vigiliją prieš Sovietų Sąjungos įvykdytą ir vykdomą smurtą Pabaltijo tautoms.

Ant plačios ir aukštos estrados gražiam valstybiniame parke prie Erie ežero pakraščio, 9 val. ryto šeštadienį iškeltas 30 pėdų aukščio kryžius, aplink kurį plevėsavo Amerikos ir po dvi Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavos. Per ištisas 29 valandas, iki pamaldų pasibaigimo sekmadienį, 1 val. po piet, kiekvienos tautos atstovai budėjo prie savų vėliavų. Atidarymo iškilmėse dalyvavo nedidelis skaičius žmonių.

Sekmadienį, prieš pamaldas trumpai kalbėjo kongresmanas Eckert.

Ekumeninės pamaldos pradėtos su trumpu atidarymo žodžiu, Amerikos himnu, invokacija, šv. Rašto

skaitymais (kun. Goldikovskio), Čiurlionio ansamblio giesme, kun. Bacevičiaus pamokslu, vėl Čiurlionio giesme, latvių protestanto kunigo malda, latvių choro giesmėmis, estų protestanto kunigo malda, o pabaigai visų Pabaltijo valstybių himnai. Viskas vyko labai rimtoj bet pakilioj nuotai-koj.

Sekmadienio iškilmėse dalyvavo apie 500 asmenų, bet lietuvių, deja, buvo mažiausia, nors Clevelando lietuvių kolonija kelis kartus didesnė už kitų pabaltiečių.

Per spaudą, per radiją, asmeniškai ir per laiškus organizacijų vadovams, lietuvių visuomenė ir organizacijos buvo kviečiamos kuo gausiau dalyvauti ir talkininkauti, atvykti su vėliavomis ir uniformomis, bet kvietimas lyg atsimušė į sieną.

Teisintis blogu oru negalima, nes iš anksto niekas nežinojo, koks bus oras. Šeštadienį buvo lietaus, bet

sekmadienį diena graži, ne karšta, o lietus vos porą minučių kiek pakrapojo. Buvo gėda prieš latvius ir estus, kad lietuvių visuomenė tokia nesusipratusi.

Tas abejingumas įvyko, atrodo, dėl to, kad Clevelande minėjimas "vyko dviejų renginių fone". Alta, kuri "metai iš metų šiuos minėjimus rengia", šįmet dalinosi lietuviškos publikos dėmesiu, talka ir patvarumu su Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijoj rengtu minėjimu. Jau keliolika metų Clevelande įprasta spaudoje skelbti Parengimų Kalendorių, kad nesutaptų du parengimai tą pačią dieną ir tuo nemažintų lankytojų skaičių. Deja, DMNP klebonas nerado reikalo nei tą nusistovėjusią tvarką gerbti, nei atsilipti į Komiteto raštišką kvietimą minėjime dalyvauti bent savo atstovo pasiuntimu.

Jeigu parapija pradės parengimus rengti kada tik nori, nekreipiant dėmesio į tai, kas jau kitų tam laikui užangažuota, tai su laiku, turėdama savo dispozicijoje neapmokamą salę, ji galės kam tik nori pakišti koją. Bendradarbiavimo žodis parapijai atrodo svetimas.

Parapijos savaitiniame biuletenyje Mūsų žingsniai, korespondentas Vacys Rociūnas rašo, kad "Negalima sakyti, kad jis (minėjimas) nebuvo gerai organizuotas, bet vieta, oras ir kitos sąlygos nebuvo tam palankios".

Vasaros metu daug kas ruošia minėjimus, gegužines ir net operas po atviru dangumi, tikėdamiesi, kad oras bus palankus. Tokios įspūdingos vietos, prie judraus bulvarų, iš kurio puikiai matyti kryžius ir vėliavos, kur erdvi estrada talpinanti du chorus sudarančius 100 žmonių, sunku rasti tik 15 mylių atstume.

Kas link "kitų sąlygų",

kurios nebuvo palankios, atrodo, kad Altos minėjimas sutapo su kitos tautos tragedijos minėjimu, kuris tuo metu kelias dienas užėmė spaudos ir televizijos dėmesį, ir pabaltiečiams jau nebeliko vietos. Visos pastangos buvo dėtos amerikiečių spaudą ir televiziją užangažuoti, bet provizoriniai pažadai nebuvo tinkamai išpildyti.

Tačiau jeigu ir nepavyko plačią reklamą mūsų bylai išvystyti amerikiečių tarpe, visgi minėjimas efektingas ir sėkmingas, reto orumo ir iškilmingumo.

Komitetas dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie minėjimo parengimo: kunigams, budėtojams, ir ypač komp. A. Mikulskiui ir Čiurlionio ansamblui.

A. Mackuvienė

PATRIA prekybos namuose, 794 East 185th St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų produktų, lietuviškos juodos duonos. Dovanų skyriuje didelis pasirinkimas spalvoto ir balto kristalo. Taip pat rasite gintaro, medžio drožinių, audinių ir kt. Kreipkitės pas H. Kripavičių, tel.: 216-531-6720.



• **OHIO AUTO BODY**, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitempia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

• **PERKANT IR PARODUODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

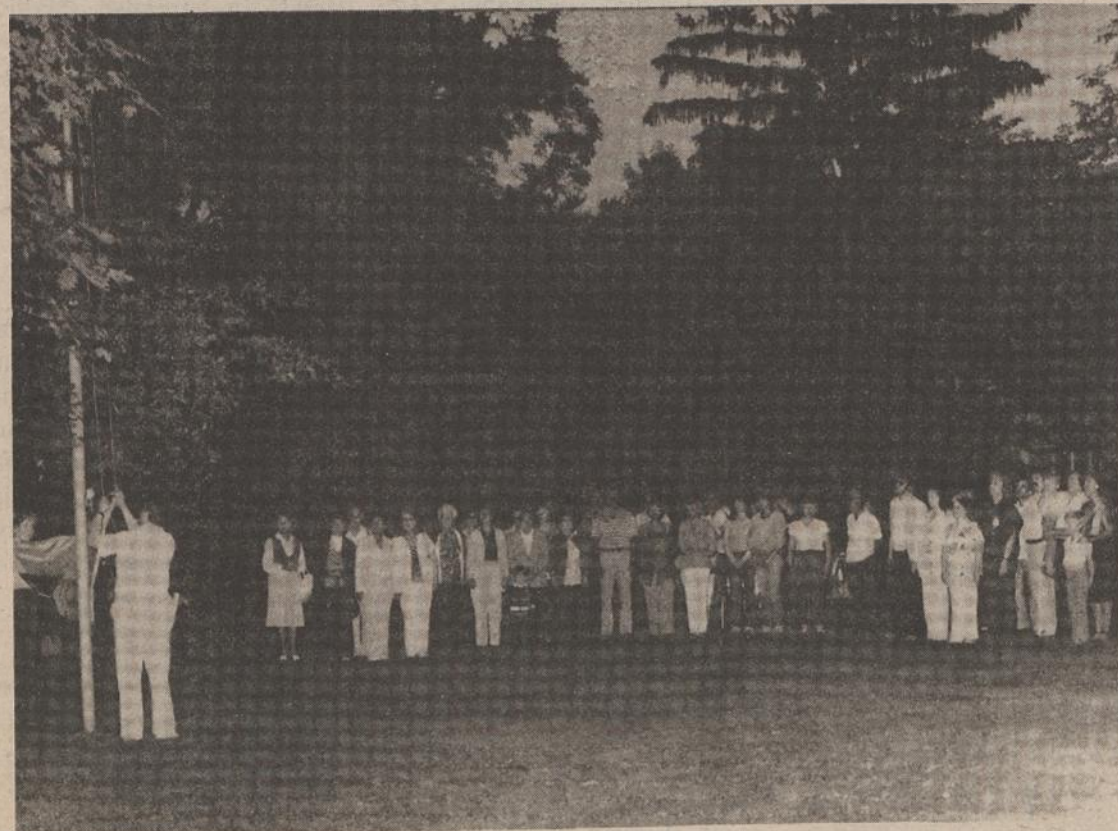
HOUSE FOR SALE

Walk to Church

Our Lady of Perpetual Help is second away from this 3 bedroom colonial. Formal dining room, hardwood floor, enclosed porch, full basement, two car garage, 60x215 lot. 49,900. Call: Debi or Gregg at Mrowca Realty — 951-2100. (24-28)

NEGATIVE 10N GENERATORS

Eliminates dust, pollen, smoke and stale odors from air. Increases mental alertness and metabolism. Beneficial to asthmatics and hay fever victims. Car, home, office information — 781-6966 or 881-0226.



V. ir O. Jokūbaičių sodyboje skautininkų ir skautininkių suruoštos Joninėse dalyvavo daug svečių ir buvo įdomi programa. Nuotraukoje vėliavos nuleidimas prieš pradėdant laužo programą ir pagerbiant Jonus ir Jones.

J. Garlos nuotr.

DIRVA

• Dirva ateinančią savaitę, liepos 2 d., neišeis. Sekantis numeris išeis liepos 9 d.

• A. A. Petras Linkus, mirė š. m. birželio 16 d., sulaukęs 82 m. amžiaus. Vėlionis Amerikoje išgyveno 32 metus. Priklausė Lietuvos Teisininkų draugijai ir yra buvęs Margučio žurnalo redaktoriumi. Palaidotas birželio 19 d. Lietuvos Tautinėse kapinėse Chicagoje.

Žmonai Jonei (Lapinskai-tei), dukrai, broliui, seserims ir svainiui su šeimomis Dirva reiškia užuojautą.

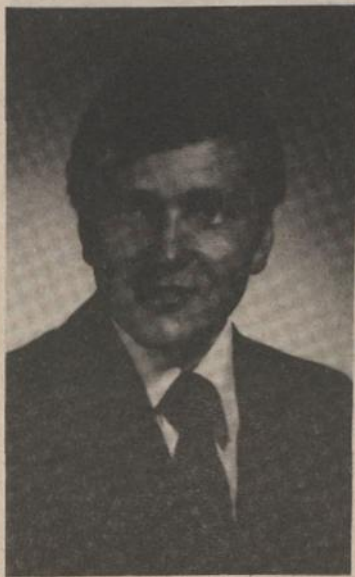
• Lietuviai respublikonai, susirinkę į tautinių grupių respublikonų tarybos suvažiavimą birželio 5-7 d. d. Washington, D. C., išsirinko naują valdybą: pirm. Anatolijus Milūnas, vicepirm. Eugene J. Ziurys, Aušra M. Zerr ir Liucija Mažeikienė, išd. Aleksas Jankūnas, sekr. Kazimieras Oksas ir buv. pirm. Jonas Talandis.

Suvažiavime dalyvavo lietuvių atstovai iš 16 vietovių.

Už išskirtiną veiklą buvo įteikti atžymėjimai J. Ta-

landžiui, L. Mažeikienei, L. Grumulaitienei, A. Zerr, E. Ziuriui, Z. Strazdui ir J. Urbonui.

• Waterburio lietuvių knygynas Spauda nuo š. m. liepos 1 d. perkliamas į naujas ir edvias patalpas: 33 Congress Ave., Waterbury, Ct. 06708.



• Vytenis Senūta, inž. Vaclovo ir mokytojos Liudos Senūtų sūnus, iš Brockton, Mass. šiais metais baigė Northeastern Universitetą Bostone ir gavo bakalauro laipsnį iš statybos inžinerijos. 1977 m. Vytenis baigė pirmuoju Lietuvos Pedagoginį Institutą Chicago-

je ir kurį laiką mokytojavo Bostone lituanistikos mokykloje.

Vytenis Senūta pradeda dirbti Amerikos laivyno inžinerijos departamente, Washington, D. C.

MANO NUOŠIRDI PADĖKA

Apgailestauju, kad negalėjau asmeniškai dalyvauti R. Spalio (Romualdo Giedraičio) "Aukšinio saulėlydžio gundymų" knygos su tikimo vakare, Chicagoje. Tad tebūnie leista man viešai nūn pareikšti padėką — LST Korp! Neo-Lithuania pirmininkui Cezarui Modestavičiui ir valdybai už šios knygos išleidimą, Gražinai Gražienei, šios Korp! Chicagos padalinio pirminkei, o taip pat kultūros reng. komisijos pirmininkui rd. L. Kriaučeliūnui, už sutiktųjų vakaro gražų surengimą, prelegentui dr. K. Kebliui už akademinį šios knygos apibūdinimą ir visoms-iems to vakaro programos atlikėjams, kaip ir sutikimo dalyviams. Dėkoju p. M. Valiukėnui už jo nuoširdžią pagalbą tvarkant a. a. R. Spalio reikalus, p. S. Jelionienei už atsiųstas nuotraukas.

Išskirtina padėka Aleksui Laikūnui už įžvalgų Vėlionio Romualdo Giedraičio nekrologo parengimą (Dirvoje) ir jo atspausdinimą "Aukšinio saulėlydžio gundymų" romano priede.

Jus gerbianti ir dėkinga
Angelė Giedraitienė

Halifax,
1981 m. gegužės 31 d.

PABALTIEČIŲ KOMITETAS IEŠKO DIREKTORIAUS

Jungtinis Pabaltiečių Komitetas Washingtonie ieško Public Relations direktoriaus. Ligšiolinis direktorius John Bolsteins iš pareigų pasitraukia. Metinis atlyginimas \$16,500 ir dar atlyginamos su tarnyba susijusios keliavimos išlaidos. Kandidatas turi būti JAV pilietis lietuvių, estų ar latvių kilmės, ne jaunesnis kaip 21 m., gerai kalbėti ir rašyti angliškai, gerai susipažinęs su Rytų Europos kraštais, nusivokias tarptautiniuose santykiuose, turintis savo automobilį ir sutinkąs pasirašyti darbo sutartį bent vieneriems metams.

Pagrindinės jo pareigos yra Pabaltijo valstybių laisvės reikalais palaikyti ryšius su JAV kongreso nariais, JAV įstaigomis, kelti Pabaltijo reikalus spaudoje, asmeniškose susitikimuose, susirinkimuose. Tarnybos laikas 40 valandų savaitėje ir pasitaikantieji posėdžiai vakarais. Kandidatuojantieji į šią tarnybą turi iki liepos 15 d. atsiųsti savo prašymą į Joint Baltic American National Commit-



Philadelphijos lietuviai gegužės 16 d. paminėjo Philadelphijos lietuvių radijo siuntų lietuvių kalba 50 metų sukaktį. Nuotraukoje matyti minėjimo programai vadovavusi D. Muraškaitė, Philadelphijos Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdybos atstovas G. Mironas, įteikęs žyminius, senosios Philadelphijos lietuvių ateivijos paskutiniosios radijo programos (nutilusios 1962 m.) direktorius S. Petraitis, nuo 1953 m. LB apylinkės įsteigtos Bendruomenės Balso programos vyr. redaktorius H. Savickas, šioje programoje dirbęs nuo 1954 m., ir B. Raugas, vienas iš Bendruomenės Balso steigėjų, minėjime pasakęs pagrindinę kalbą. Bendruomenės Balsas yra vienintelė bendruomeninio pobūdžio radijo valanda, veikianti LB apylinkės žinioje.

A. Bagdanavičiūtės nuotr.

tee, P. O. Box 432, Rockville, Maryland 20850. Tel.: (301) 340-1954. Su prašymu atsiųsti savo suglaustą biografiją ir nuotrauką.

LAISVĖS KOVOTOJAS VLADAS ŠAKALYS LFB STOVYKLOJE

Sukaktuvinėje LFB stovykloje liepos 11-18 dienomis Lietuvių pranciškonų v a s a r v i e t ė j e Kennebunkporte, Maine apie Lietuvos r e z i s t e n c i j ą dabartinėje Lietuvoje kalbės disidentas Vladas Šakalys. Aktualiomis mūsų dienų problemomis pasisakys rašytojas Vytautas Volertas, žurnalistas Juozas Kojelis, LB veikėjas Balys Raugas ir jaunosios kartos atstovai Joana Kūraitė iš Kanados ir Linas Kojelis. Joana Kūraitė — advokatė, Linas Kojelis — pol. mokslų magistras.

Į studijų ir poilsio savaitę atvyksta iš Los Angeles, Chicagos, Clevelando, Detroito, New Yorko, Philadelphijos, Waterbury, Worcester, Bostono ir Toronto bičiulių ir svečių.

Sukaktuvinę — 25-ją stovyklą organizuoja LFB centro valdyba, kuriai pirminkauja inž. Juozas Ardys.

PABALTIEČIŲ PRIĖMIMAS KONGRESO RŪMUOSE

Lietuviai, estai ir latviai, susibūrę į Jungtinį Pabaltiečių Komitetą Washington, birželio 11 d. surengė baidijų birželio trėmimų 40 m. sukakties ir šio komiteto 20 m. sukakties minėjamą Kongreso rūmuose. Dalyvavo apie 200 svečių, iš jų 150 pabaltiečių, o kiti kongreso nariai, Valstybės d e p a r t a m e n t o atstovai, Tarptautinės komunikacijos agentūros ir Amerikos Bal-

so pareigūnai. Dalyvavo ir Lietuvos atstovas dr. St. Bačkis, Latvijos atstovas dr. A. Dinsbergs, Estijos konsulas E. Uustalu.

Buvo pasidžiaugta, kad net daugiau kaip 30 kongresmanų ir senatorių tą dieną Kongrese iškėlė Sovietų Sąjungos žiaurumus, papildytus 1941 m. deportacijose. Pabaltiečių parengime buvo įteiktas "Baltic Freedom Award" Kongreso nariams, kurie pasižymėjo gynimu Pabaltijo valstybių laisvės. Žymenys buvo įteikti senatoriams: John Heinz, Robert Dole ir Daniel P. Moynihan. Tais garbės žymenimis buvo taip pat pagerbti kongresmenai: Fr. Annunzio, J. Blanchard, Don Bonker, Ch. Dougherty, R. Dornan, D. Fascell ir M. Fenwick. Žymenys senatoriui Ch. Percy ir atstovų rūmų nariams E. Derwinski ir C. Zablocki, negalėjusiems atvykti į parengimą, įteikti jų įstaigose. Šiame parengime Amerikos Lietuvių Tarybai atstovavo vicep. J. Jerome. Parengimo eiga buvo perduota per Amerikos Balsą ir Laisvosios Europos radiją į Lietuvą.

• Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas šaukiamas spalio 17 d. Chicagoje, Tautiniuose namuose. Jau dabar pradėdama šiam suvažiavimui ruoštis. Jame dalyvaus Alto valdyba, atstovai iš skyrių ir svečiai.



• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

Buvusiam ALT S-gos Chicagos skyriaus pirmininkui

A. A.

PETRUI LINKUI

mirus, jo žmonai JONEI ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir liūdime

ALT Sąjungos Chicagos skyrius

A. A.

ONAI BIELKEVIČIENEI

okupuotoj Lietuvoj mirus, jos sūnų ROMUALDĄ BIELKEVIČIŲ aktyvų, Martyno Jankaus, buvusį šaulių kuopos pirmininką ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame

Dr. Kazimieras ir Ona
Pautieniai

A. + A.

ELENAI KLIMIENEI

mirus, jos vyrą Žalgirio kuopos garbės šaulį ADOLFĄ KLIMĄ, dukrą GAILĄ giliai užjaučiame ir kartu liūdime

ŽALGIRIO ŠAULIŲ KUOPA